

Viestintävirasto

Viestintämarkkinat Suomessa
Vuosikatsaus

2008

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO	4
TELEMARKKINAT	5
Laajakaistapalvelut	5
Laajakaistaliittymät ja -tekniikat	5
Laajakaistamarkkinat ja hinnoittelu	7
Laajakaistapalveluntarjoajien asiakaspalvelun laatu	8
Matkaviestinpalvelut	8
Matkaviestinnän liittymä- ja puhelumäärät	8
Kyttykaupan jatkuminen	12
Verkkovierailupuheluissa hintakatot EU-alueella	12
Uusien matkaviestinpalveluiden käyttäminen	13
Matkaviestinmarkkinat ja hinnoittelu	13
Matkaviestinverkon asiakaspalvelun laatu	14
Kiinteän puhelinverkon palvelut	15
Kiinteän verkon puhelinpalvelujen hinnoittelu	16
Kiinteän puhelinverkon asiakaspalvelun laatu	16
TV- JA RADIOTOIMINTA	17
Televiisitoiminta	18
Televiisilähetysten vastaanottaminen	18
Televiisio-ohjelmiston alkuperä	18
Television katselu	21
Mediamainonnan määrä	22
Televiisio-ohjelmien kesto ja sijoittelu	24
Radiotoiminta	26
Kuunteluosuudet	26
Kaupallisten radiokanavien ohjelmasisältö	26
POSTITOIMINTA	27
Postilähetysten määrät	27
1. luokan kirjeen kulkunopeus	27
Osoitteenmuutospalvelujen toimivuus	28
LYHENTEET	31
KUVIOT	32
TAULUKOT	33
LÄHTEET	34

JOHDANTO

Viestintäviraston tavoitteena on rakentaa toimivaa ja turvallista tietoyhteiskuntaa kansalaisten ja elinkeinoelämän hyväksi. Tämä ei olisi mahdollista ilman ajantasaista ja luotettavaa tietoa markkinoiden kehityksestä. Viestintämarkkinoita koskevan tiedon kerääminen ja analysointi on edellytys useiden Viestintäviraston lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi. Virasto kerää tietoa tele-, media- ja postitoiminnasta sekä suoraan alan toimijoilta että tekemällä ja teettämällä tutkimuksia ja selvityksiä.

Taloudellinen taantuma synkensi vuoden 2008 loppupuolen näkymiä. Taantuma ei kuitenkaan vaikuttanut merkittävästi liittymämäärien kehitykseen. Päinvastoin joidenkin liittymätyyppien, erityisesti mobiililaajakaistaliittymien, määrän kasvu jatkui myös loppuvuonna. Myös useiden viestintäpalvelujen käyttö lisääntyi vuoden aikana selvästi. Mainosrahoitteisiin mediayhtiöihin taantuma sen sijaan vaikutti, sillä mainonta väheni erityisesti vuoden viimeisellä neljänneksellä.

Laajakaistaliittymien saatavuuden edistäminen hallitsi viestintäalan keskustelua vuonna 2008. Erityisesti syrjäseuduilla laajakaistan saatavuudessa on vielä parannettavaa. Laajakaistaliittymä oli kuitenkin jo lähes 70 prosentilla kotitalouksista. Laajakaistaliittymien lukumäärä puolestaan kasvoi vuoden 2008 aikana lähes 20 prosenttia ja liittymämäärä oli vuoden lopussa yli kaksi miljoonaa. Laajakaistaliittymien tarjonta keskittyi yhä nopeampiin liittymiin. Vuoden 2008 lopussa suurimmassa osassa kiinteitä laajakaistaliittymiä yhteysnopeus oli 2 Mbit/s tai sitä suurempi. Tällaisia liittymiä oli lähes 60 prosenttia kiinteistä laajakaistaliittymistä.

Telemarkkinoille ei vuonna 2008 tullut merkittäviä uusia yrityksiä. Markkinoilla perinteisesti toimineiden operaattoreiden markkinaosuudet sen sijaan muuttuivat jonkin verran. Mobiililaajakaistaliittymien nopea yleistymisen muutti hieman laajakaistaliittymiä tarjoavien yritysten markkinaosuuksia. Matkaviestinliittymiä tarjoavien kolmen suuren matkaviestinoperaattorin väliset markkinaosuudet puolestaan tasoittuivat DNA:n kasvattaessa markkinaosuuttaan kolme prosenttiyksikköä. Merkittävimmän kuitenkin muuttuivat kiinteiden liittymien markkinaosuudet. Elisa kasvatti kiinteiden liittymien markkinaosuuttaan kolme prosenttiyksikköä, kun taas TeliaSoneran markkinaosuus laski neljä prosenttiyksikköä.

Telepalveluiden hinnat eivät muuttuneet vuoden 2008 aikana olennaisesti. Matkaviestinmarkkinoilla useat pienet palveluoperaattorit tarjosivat halvempia hintoja

kuin isoimmat operaattorit pääasiallisilla liittymätuotteillaan. Tämä ei kuitenkaan vaikuttanut merkittävästi matkapuhelujen hintoihin. Langattomien laajakaistaliittymien hinnat laskivat hieman. Langattomat laajakaistat olivat kuitenkin edelleen selvästi kalliimpia kuin vastaavalla nopeudella toimivat kiinteät laajakaistaliittymät. Kiinteän verkon liittymien ja puhelujen hinnat nousivat jonkin verran.

Televioliähetyksen digitalisoinnin myötä markkinoille on tullut uusia televisiopalveluja, jotka muun muassa mahdollistavat televisio-ohjelmien katselemisen katsojalle sopivana ajankohtana. Myös internetyhteyttä televioliähetyksen siirrossa käyttävien laitteiden ja palvelujen suosio on lisääntynyt. Maksutelevision yleistymisen sen sijaan hidastui selvästi vuonna 2008 edelliseen vuoteen verrattuna. Tähän saattaa olla osasyynä se, että maksuteleviokanavilla ei ole kaikkia katsojaryhmiä kiinnostavaa ohjelmaa. Vuonna 2008 miesten osuus maksutelevision katselusta oli lähes kaksi kolmasosaa.

Viestintäviraston teettämät osoitteenmuutospalvelujen toimivuutta koskevat tutkimukset osoittivat sähköisen asiointin nopean yleistymisen arkipäivän asioiden hoidossa. Vuonna 2002 tehdyn tutkimuksen mukaan vain kaksi prosenttia asiakkaista teki osoitteenmuutoksen internetissä. Vuonna 2008 toteutetun tutkimuksen mukaan internetin kautta ilmoituksen tehneitä oli jo 53 prosenttia. Osoitteenmuutoksen internetissä hoitaneet myös pitivät palvelua erittäin hyvänä useammin kuin muilla tavoilla ilmoituksen tehneet.

Tämä vuoden 2008 tilannetta käsittelevä julkaisu on järjestyksessä kolmas Viestintäviraston vuosikatsaus. Katsaus pyrkii viimevuotiseen tapaan antamaan yleiskuvan tele-, posti- ja mediasektorin kehityksestä. Viestintävirasto kiittää kaikkia, jotka ovat toimittaneet tässä katsauksessa käytettyjä tietoja ja toivoo, että katsaus palvelisi viestintämarkkinoiden kehityksestä kiinnostuneiden tarpeita mahdollisimman hyvin.

Johanna Juusela
Johtaja
Viestintämarkkinat ja -palvelut

TELEMARKKINAT

Vuonna 2008 teleyritykset jatkoivat verkkojensa ja palveluidensa kehittämistä. 3G-verkkoja päivitettiin nopeampaa tiedonsiirtoa varten. Teleyritykset ilmoittivat muun muassa aloittavansa HSPA-päivitykset 900 megahertsin taajuusalueella toimivissa matkaviestinverkoissa. Kyseinen taajuusalue mahdollistaa kustannustehokkaamman tavan toteuttaa ja tarjota mobiililaajakaistayhteyksiä kattavasti myös haja-asutusalueilla kuin nyt enimmäkseen käytössä oleva 2 100 megahertsin taajuusalue.

Teleyritykset ilmoittivat myös investoivansa enenevässä määrin valokuitutekniikalla toteutettuihin tietoliikenneverkkoihin, jotka mahdollistavat yhä nopeampien tiedonsiirtoyhteyksien tarjoamisen kuluttaja- ja yritysasiakkaille. Investoinnit kohdistuvat ensisijassa suurimpiin kaupunkeihin,

joissa entisiä metallijohtimilla toteutettuja verkkoja korvataan tai tehostetaan valokuitutekniikalla. Nopeammat, aina 100 Mbit/s asti yltävät, laajakaistayhteydet mahdollistavat uusien palvelujen kuten televisio- ja tilausvideopalveluiden tarjoamisen laajakaistayhteyden kautta.

Myös useat voittoa tavoittelemattomat alueelliset verkko-yhteisöt eli niin sanotut seutuverkot jatkoivat valokuitutekniikalla toteutettujen tietoliikenneverkkojen laajentamista pienemmällä paikkakunnilla. Alueelliset seutuverkot yhdistivät myös voimiaan perustaen yhteistyöryhmiä. Yhdistymisillä pyritään kasvattamaan telepalveluyritysten mielenkiintoa tarjota seutuverkon asiakkaille yhä monipuolisempia ja edullisempia palveluita.

**Taulukko 1 .
Laajakaistaliittymien kehitys 2006–2008**

Vuosi	2006		2007		2008	
	30.6.	31.12.	30.6.	31.12.	30.6.	31.12.
Ajankohta	30.6.	31.12.	30.6.	31.12.	30.6.	31.12.
DSL	1 066 100	1 161 100	1 210 900	1 270 500	1 270 100	1 231 300
Kiinteistö- ja taloyhtiöliittymä	69 900	72 900	98 100	114 000	104 600	134 900
Kaapelimodeemi	161 500	181 100	192 900	209 600	212 900	214 800
Mobiililaajakaista				143 100	307 100	479 700
Langaton laajakaista				15 300	19 600	26 100
Muu	12 400	13 800	18 300	7 700	9 000	9 800
Yhteensä	1 309 900	1 428 900	1 520 200	1 760 200	1 923 300	2 096 600

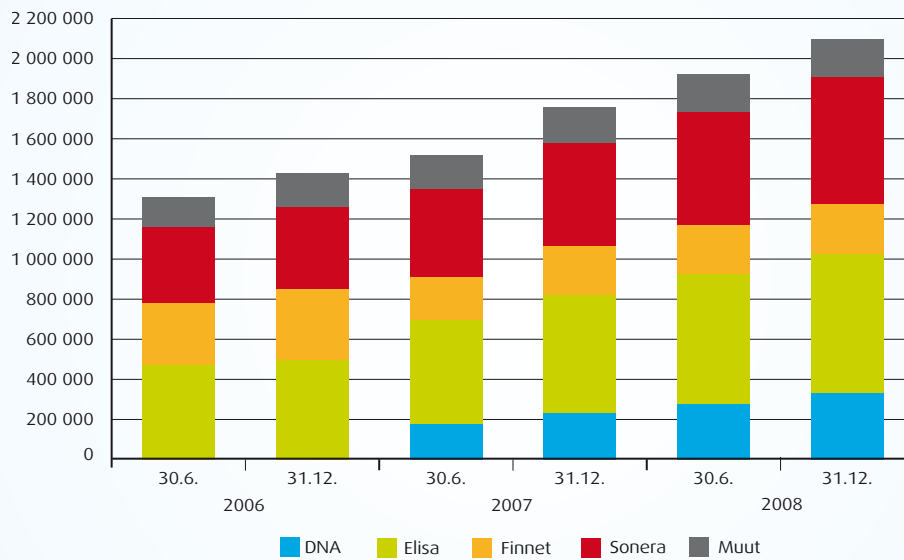
Laajakaistapalvelut

Laajakaistaliittymät ja -tekniikat

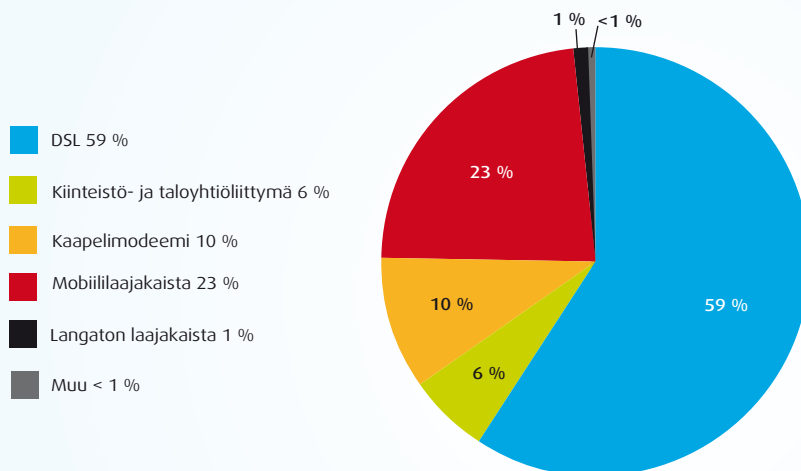
Laajakaistaliittymien määrä jatkoi edelleen kasvua. Vuoden 2008 lopussa Suomessa oli yhteensä noin 2 096 600 laajakaistaliittymää sisältäen sekä kotitalous- että yritysasiakkaiden laajakaistaliittymät. Liittymämäärä kasvoi vuoden aikana noin 336 000 liittymällä, mikä tarkoittaa 19 prosentin kasvua vuodentakaiseen tilanteeseen. Pääsääntöisesti kasvu selittyi mobiililaajakaistaliittymien yleistymisellä. Vuoden 2008 aikana uusien mobiililaajakaistaliittymien määrä kasvoi reilulla 336 000 liittymällä.

DSL-tekniikalla toteutettujen liittymien määrä laski lähes 40 000 liittymällä. Edes vuoden 2008 lopun yleisen taloustilanteen heikkeneminen ei hidastanut mobiililaajakaistayhteyksien kysyntää ja jälkimmäisen vuosipuoliskon kappalemäärissä laskettu kasvu oli jopa ensimmäistä vuosipuoliskoa nopeampaa. Viestintäviraston teettämän Telepalveluiden käyttötutkimuksen mukaan internetyhteys oli 70 prosentilla kotitalouksista, ja näistä yhteyksistä 96 prosenttia oli laajakaistaliittymiä. Viestintäviraston teettämässä Telepalveluiden käyttötutkimuksessa haasteltiin 2000 kuluttaja-asiakasta.

Kuvio 1. Laajakaistaliittymät ja operaattoriryhmien markkinaosuudet

Kuvio 2. Laajakaistaliittymät liittymätyypeittäin 31.12.2008

Vuoden 2008 lopussa Elisa säilytti markkinajohtajan aseman 33 prosentin markkinaosuudellaan. TeliaSoneran markkinaosuus oli 30 prosenttia, DNA:n 16 prosenttia ja Finnet-ryhmän yritysten yhteenlaskettu markkinaosuus oli 12 prosenttia. Muiden laajakaistapalveluita tarjoavien yritysten markkinaosuus oli yhdeksän prosenttia. Vuoden 2007 lopussa vastaavat osuudet olivat Elisalla 34, TeliaSoneralla 29, DNA:lla 13 ja Finnet-ryhmällä 14 prosenttia. Muista laajakaistapalveluita tarjoavista yrityksistä Welho säilytti asemansa suurimpana myös vuonna 2008. Keskeisin syy markkinaosuuksien muutoksiin oli mobiililaajakaistaliittymien yleistyminen. Ilman mobiililaajakaistoja lasketuissa markkinaosuuksissa ei vuoden aikana tapahtunut merkittäviä muutoksia.

Vuoden 2008 lopussa kaikista kiinteistä laajakaistaliittymistä lähes 60 prosenttia oli yhteysnopeudeltaan 2 Mbit/s tai sitä nopeampia. Yhteysnopeudeltaan tasan tai yli 10 Mbit/s laajakaistaliittymiä oli vuoden lopussa noin 10 prosenttia ja tasan tai yli 100 Mbit/s laajakaistaliittymiä oli noin yksi prosentti. Yhteysnopeudeltaan alle 2 Mbit/s laajakaistaliittymiä oli noin 40 prosenttia kaikista kiinteistä laajakaistaliittymistä.

Telepalveluiden käyttötutkimuksen mukaan noin kolme neljästä internetin käyttäjästä katsoi tarvitsevansa yhteysnopeudeltaan vähintään 1 Mbit/s laajakaistaliittymän. Vastanneista 46 prosenttia katsoi, että laajakaistaliittymä tulisi olla yhteysnopeudeltaan vähintään 2 Mbit/s. Tutkimuksen mukaan vajaa 20 prosenttia vastanneista ilmoitti olevansa kiinnostunut IPTV-palveluista ja vastaavasti reilu 20 prosenttia internetistä tilattavista elokuvista (Video on Demand). Vastaajista vain muutama ilmoitti jo käyttävänsä näitä palveluita.

Selvästi yleisin laajakaistaliittymätyyppi oli edelleen ADSL tai muu DSL-tekniikkaan perustuva liittymä. DSL-tekniikkaan perustuvien liittymien osuus kuitenkin väheni kaikkien liittymien yhteenlasketusta määrästä vuoden 2007 lopun 70 prosentista vuoden 2008 lopun 59 prosenttiin. Kesän 2008 jälkeen toiseksi yleisimmäksi liittymätyypiksi nousi mobiililaajakaistaliittymä kaapelimodeemiliittymän ohii. Mobiililaajakaistaliittymien osuus kaikista liittymätyypeistä kasvoi lähes 15 prosenttiyksiköllä ollen noin 23 prosenttia. Mobiililaajakaistaliittymiä oli vuoden 2008 lopussa lähes 479 700 kappaletta. Kaapelimodeemiliittymien lukumäärä jatkoi hidasta kasvua. Kaapelitelevisioverkossa tarjottavien laajakaistayhteyksien osuus kaikista liittymätyypeistä oli noin 10 prosenttia. Myös kiinteään sijaintipaikkaan tarjottujen langattomien yhteyksien kuten Flash-OFDM-tekniikkalla

@450-verkossa tarjottavien sekä WiMAX-tekniikkaan perustuvien laajakaistaliittymien lukumäärät jatkoivat hidasta kasvua. Erilaisia kiinteitä langattomia laajakaistaliittymiä oli vuoden 2008 lopussa noin 26 100 kappaletta. Myös kiinteistö- ja taloyhtiöliittymien määrä jatkoi hienoista kasvuaan.

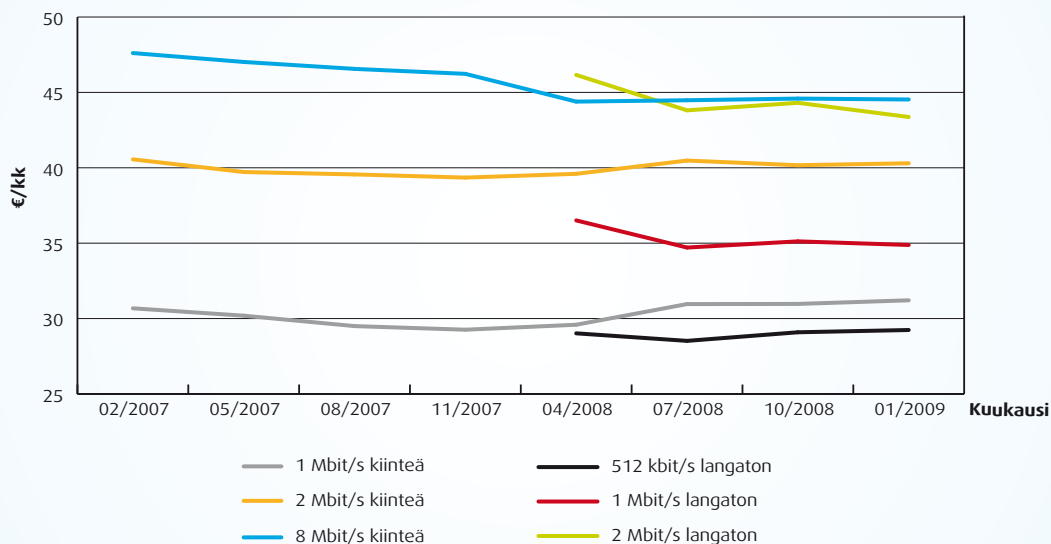
Laajakaistamarkkinat ja hinnoittelu

Telepalveluiden käyttötutkimuksen mukaan laajakaistapalvelun tarjoajan vaihtaminen oli hieman yleistynyt vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Noin kuusi prosenttia ilmoitti vaihtaneensa tarjoajaa viimeisen vuoden sisällä. Yleisin syy vaihtamiseen oli parempi tarjous kilpailevalta operaattorilta. Toinen merkittävä syy oli muutto uuteen asuntoon. Vastanneista alle viidennes ilmoitti palveluntarjoajan vaihtamisen syyksi tyytymättömyyden aiempaan palveluntarjoajaan. Edellisvuoteen verrattuna tyytymättömyys aiempaan palveluntarjoajaan oli vähentynyt. Joka kuudes ilmoitti vaihtaneensa laajakaistapalvelun tarjoajaa vähintään kerran ensimmäisen laajakaistaliittymän hankinnan jälkeen.

Tutkimuksessa selvitettiin kuluttajien tyytyväisyyttä oman asuinalueensa palvelutarjontaan. Vastaajista 60 prosenttia ilmoitti asuinalueellaan olevan kilpailevaa laajakaistaliittymätarjontaa, ja heistä 86 prosenttia piti tarjontaa riittävänä. Kuitenkin neljäsosa vastaajista ei osannut lainkaan sanoa, onko heidän asuinalueellaan kilpailevaa tarjontaa. Vuoden 2008 aikana jotkin operaattorit lopettivat uusien kiinteiden laajakaistaliittymien toimittamisen pienemmille paikkakunnille. Osa laajakaistapalvelujen tarjoajista myös vähensi liittymien tarjontaa tai lopetti uusmyynnin kokonaan 1 Mbit/s ja sitä hitaampien liittymien osalta.

Laajakaistaliittymien hinnoissa oli nähtävissä jonkin verran muutoksia edellisvuoteen verrattuna. Perustason 1 ja 2 Mbit/s kiinteiden laajakaistaliittymien keskimääräiset hinnat kääntyivät vuoden 2008 aikana lievästi nousuun. Nopeampien liittymien (8 Mbit/s) hinnat laskivat selvästi edellisestä vuodesta. Yleisimmän liittymätyypin, eli 2 Mbit/s kuluttajasiakkaalle suunnatun laajakaistaliittymän, kuukausihinta oli keskimäärin noin 40 euroa. Kyseessä olevan liittymätyypin hinnat vaihtelivat vuoden lopussa noin 24 eurosta noin 60 euroon alueesta ja palveluntarjoajasta riippuen. Määräaikaisten liittymäsopimusten tarjonta lisääntyi edelleen. Määräaikaisten sopimusten yhteydessä tarjottiin yleensä normaalia edullisempia kuukausihintoja tai muita erikoistarjouksia.

Kuvio 3. Laajakaistaliittymien hintakehitys 02/2007–01/2009

1 Mbit/s ja sitä nopeampien langattomien laajakaistaliittymien hinnat laskivat vuoden 2008 aikana. Esimerkiksi Digitan @450-verkossa toimivien laajakaistaliittymien hinnat laskivat selvästi. Nämä liittymät muodostivatkin varteenotettavan vaihtoehdon kiinteille laajakaistaliittymille syrjäseuduilla. Matkaviestinverkoissa toimivien mobiililaajakaistaliittymien hinnat sen sijaan pysyivät pääosin ennallaan. Keskimäärin langattomat liittymät olivat kuitenkin edelleen selvästi vastaavalla nopeudella toimivia kiinteitä laajakaistayhteyksiä kalliimpia.

Laajakaistapalvelujen tarjonta painottui vuoden 2008 aikana yhä nopeampiin liittymiin. Useat teleyritykset aloittivat huippunopeiden jopa yli 100 Mbit/s liittymien tarjoamisen valokuitu- ja kaapelitelevisioverkoissa.

Laajakaistapalveluntarjoajien asiakaspalvelun laatu

Vuonna 2008 laajakaistapalveluntarjoajien asiakaspalveluissa vastattiin puheluihin alle minuutissa keskimäärin yli 80 prosentissa ja alle viidessä minuutissa keskimäärin yli 95 prosentissa yrityksistä. Keskimääräisen vuosineljänneksen aikana tehtiin 3,1 vika- tai häiriöilmoitusta 100 laajakaistaliittymää kohden, mikä oli hieman edellisvuotta vähemmän. Uusista liittymistä lähes kaikki eli 99 prosenttia kyettiin toimittamaan alle 38 päivässä.

Matkaviestinpalvelut

Matkaviestinnän liittymä- ja puhelumäärät

Matkapuhelinliittymien lukumäärä jatkoi kasvua 12 prosentin vuosivauhdilla. Vuoden 2008 lopussa Suomessa oli yli 6,8 miljoonaa matkaviestinliittymää. Liittymämäärä sisältää kotitalouksien ja yritysten jälkikäteen laskutettavat niin sanotut sopimusliittymät sekä prepaid-liittymät. Prepaid-liittymien osuus oli hieman yli 10 prosenttia. Telepalveluiden käyttötutkimuksen mukaan noin 98 prosenttia 15–79-vuotiaista suomalaisista ilmoitti käyttävänsä matkapuhelinta.

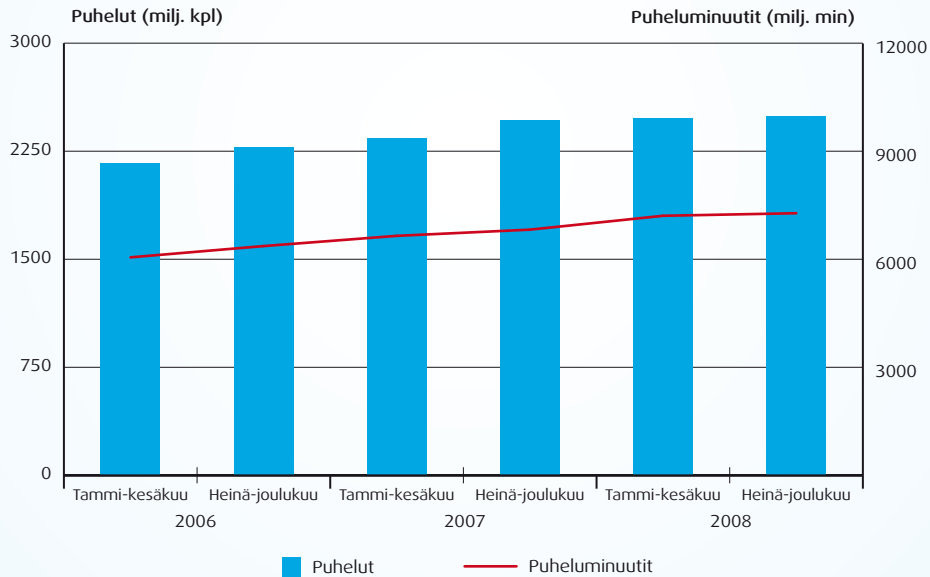
Puheluiden kappalemäärät pysyivät samalla tasolla kuin vuonna 2007, mutta puheluminuutit lisääntyivät vajaalla seitsemällä prosentilla vuoden 2008 aikana. Näin ollen keskimääräinen puhelunkesto pidentyi kymmenellä sekunnilla ollen noin 2 minuuttia 55 sekuntia.

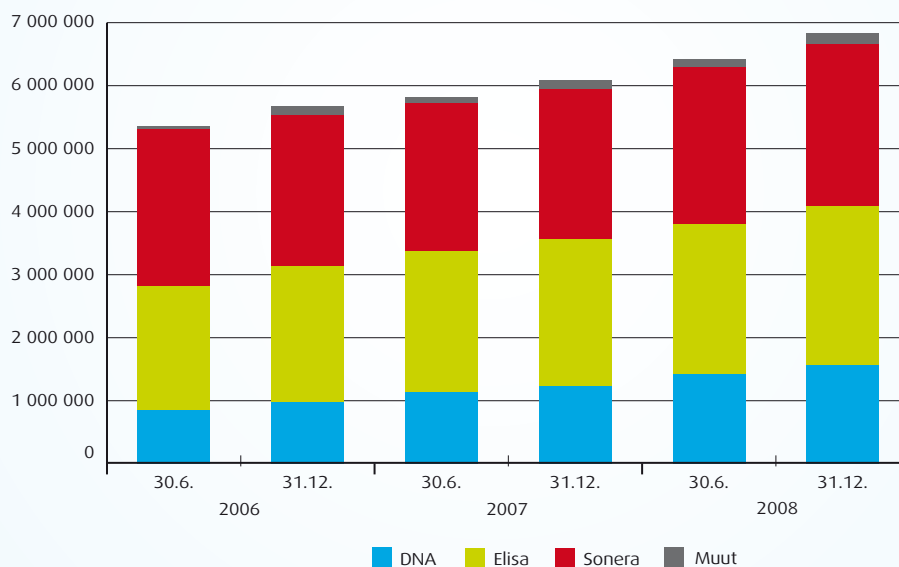
Taulukko 2. Matkaviestinliittymien ja puhelumäärien kehitys 2006–2008

Vuosi	2006		2007		2008	
	Tammi-kesäkuu	Heinä-joulukuu	Tammi-kesäkuu	Heinä-joulukuu	Tammi-kesäkuu	Heinä-joulukuu
Matkaviestinliittymät	5 360 000	5 670 000	5 810 000	6 080 000	6 430 000	6 830 000
Puhelut (kpl)	2 164 000 000	2 279 000 000	2 342 000 000	2 467 000 000	2 472 000 000	2 490 000 000
Puheluminuutit	6 090 000 000	6 403 000 000	6 687 000 000	6 859 000 000	7 233 000 000	7 315 000 000

Kuvio 4. Matkapuhelut 2006–2008

Kuvio 5.
Matkaviestinliittymät ja markkinaosuudet

Matkaviestinoperaattoreiden erot markkinaosuuksissa kaventuivat vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna. Vuoden 2008 lopussa TeliaSoneran markkinaosuus oli 38, Elisan 37 ja DNA:n 23 prosenttia. Vuoden 2007 lopussa vastaavat osuudet olivat 39, 38 ja 20 prosenttia. Itsenäisten palveluoperaattoreiden markkinaosuus oli edelleen noin kaksi prosenttia.

Suomessa lähetettiin vuonna 2008 lähes 3,5 miljardia tekstiviestiä. Tekstiviestien käyttö kasvoi edellisestä vuodesta yli kymmenen prosenttia. Vuonna 2008 lähetettiin yli 35 miljoonaa multimediaviestiä. Lähetettyjen multimediaviestien määrän kasvu hidastui edellisvuodesta ollen vajaat kahdeksan prosenttia. Telepalveluiden käyttötutkimuksen mukaan matkapuhelinkäyttäjistä noin kolme neljästä käytti tekstiviestejä aktiivisesti. Multimediaviestejä käytti aktiivisesti yksi neljästä.

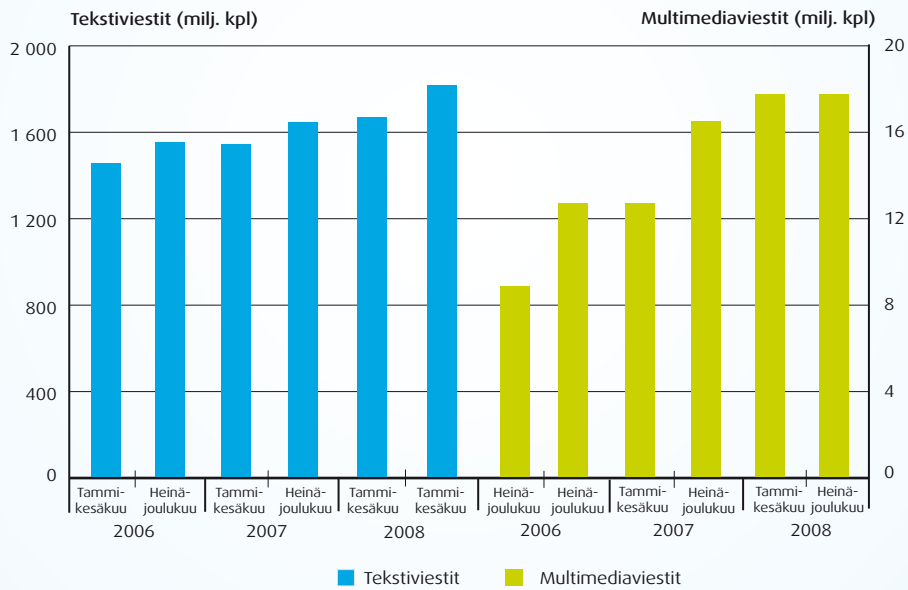
Matkapuhelinverkossa siirretyn datan määrä moninkertaistui vuoden 2008 aikana. Vuoden aikana matkapuhelinverkossa siirretty datan määrä kasvoi noin 4 200 teratavuun noin 500 teratavusta. Vuoden 2008 aikana matkapuhelinverkossa siirretty datamäärä vastaa noin yhden normaalin cd-levyn verran

tiedonsiirtoa kuukaudessa mobiililaajakaistaliittymää kohden. Kaiken kaikkiaan matkaviestinverkon datan siirtopalveluita käytettiin lähes 1,7 miljoonasta matkaviestinliittymästä.

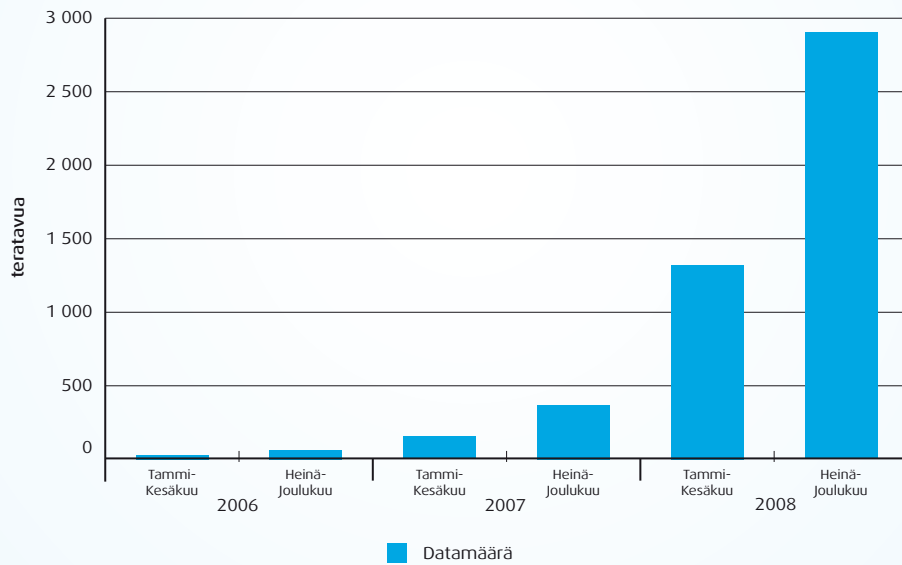
Matkaviestinverkoissa olevien 3G-kykyisten päätelaitteiden määrä jatkoi kasvuaan ja lähestyi vuoden 2008 lopussa jo kahden miljoonan kappaleen rajaa. Luku sisältää sekä liittymän yhteyteen paketoitua että erikseen hankitut 3G-verkossa toimivat päätelaitteet.

Vuoden toisella puoliskolla myytiin lähes 290 000 kyttyliittymää, mikä oli lähes 30 prosenttia kaikista myydyistä matkapuhelinliittymistä. Vuonna 2008 Kuluttajat siirsivät matkapuhelinliittymäänsä operaattorilta toiselle edellisvuoden tahtiin. Numpac Oy:n numeronsiirtotilastojen mukaan numeronsiirtoja tehtiin noin 430 000, mikä on noin 20 000 vähemmän kuin vuonna 2007. Telepalveluiden käyttötutkimuksen mukaan noin kymmenesosa käyttäjistä oli vaihtanut matkapuhelinliittymänsä tarjoajaa viimeisen vuoden aikana.

Kuvio 6. Lähetetyt SMS- ja MMS-viestit 2006–2008

Kuvio 7. Mobiiliverkoissa siirretyn dataliikenteen määrä

Kytkeykaupan jatkuminen

Matkapuhelimen ja matkapuhelinliittymän myyminen toisiinsa sidottuna pakettina eli niin sanottu kytkeykauppa 3G-puhelimien osalta on sallittua jatkossakin. Uusi kytkeykauppalaki, jolla vakinaistetaan 3G-puhelimien kytkeykauppaa koskeva säädös, astuu voimaan 2.4.2009. Nykyinen kytkeykauppaa säätelevä laki on määräaikaista voimassa 1.4.2006–1.4.2009. Huhtikuussa 2009 voimaan astuvaan kytkeykauppalakiin tehtiin vähäisiä muutoksia aiempaan säädökseen verrattuna.

Uuden lain mukaan teleyritys saa edelleen kytkeykaupan yhteydessä tehdä kuluttajan kanssa enintään kahden vuoden määräaikaisen liittymäsopimuksen. Uutena asiana määrätään, että teleyrityksen, joka tarjoaa kuluttajalle pidempää kuin 12 kuukauden sopimusta, on tarjottava kuluttajalle mahdollisuus tehdä myös lyhyempi 12 kuukauden määräaikainen liittymäsopimus.

Kuluttajalla on uuden lain mukaan myös oikeus irtisanoa määräaikainen sopimus päättyväksi kahden viikon kuluttua irtisanomisesta, jos hän suorittaa käyttämättä jäävään sopimusaikaan kohdistuneet maksut sekä tällaisen tilanteen varalta mahdollisesti sovitut muut maksut.

Kuluttajalla on edelleen oikeus irtisanoa määräaikainen sopimus päättyväksi kahden viikon kuluttua irtisanomisesta, jos hän on pääasiassa ilman omaa syytään joutunut maksu- vaikeuksiin vakavan sairauden, työttömyyden tai muun erityisen seikan vuoksi. Kuluttajan irtisanoessa sopimuksen edellä mainitulla perusteella teleyrityksellä on oikeus ottaa kytkeykaupan kohteena ollut päätelaite takaisin. Teleyritys ei saa periä kuluttajalta liittymäsopimuksen käyttämättä jäävään sopimusaikaan kohdistuvia maksuja.

Verkkovierailupuheluissa hintakatot EU-alueella

Kesällä 2007 astui voimaan koko EU-aluetta koskeva verkkovierailuasetus, jolla säännellään ulkomailta soitettujen ja vastaanotettujen matkapuheluiden eli niin sanottujen roaming-puheluiden hintoja. Asetuksessa asetettiin enimmäishinta sekä matkaviestinverkko-yritysten toisiltaan perimille hinnoille

että roaming-puheluiden kuluttajhinnoille. Enimmäishinnat koskevat EU-maasta toiseen soitettuja ja EU-maassa vastaanotettuja verkkovierailupuheluita. Asetus koskee EU-maiden lisäksi myös ETA-maita Norjaa, Islantia ja Liechtensteinia.

Tällä hetkellä EU-maasta toiseen soitettu puhelu saa maksaa enintään 56,12 senttiä minuutilta ja vastaanotettu puhelu korkeintaan 26,84 senttiä minuutilta. Vuoden 2009 elokuussa enimmäishinnat alenevat vielä muutamalla sentillä.

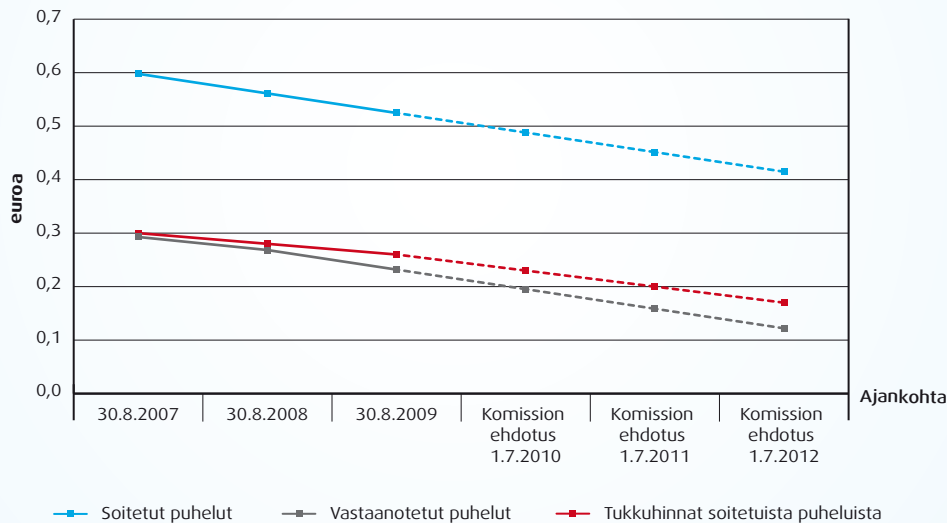
Lisäksi matkaviestinyritysten on lähetettävä asiakkailleen tekstiviestillä verkkovierailua koskevat hintatiedot aina, kun asiakas siirtyy johonkin EU-maahan. Yritysten on myös tarjottava asiakkailleen ilmaisnumero, josta nämä voivat tiedustella tarkemmin hinnoittelun yksityiskohtia. Enimmäishinta ja siihen liittyvät tiedotusvelvoitteet yksinkertaistivat puheluiden hinnoittelua EU-maissa.

Toistaiseksi verkkovierailun sääntely ei koske tekstiviestejä tai datasiirtoa. Erityisesti datasiirron hinnoittelu ulkomailta on hyvin vaihtelevaa, hintaerot ovat suuria ja hintataso kokonaisuutena korkea.

Verkkovierailuasetus on voimassa kolme vuotta aina 30.6.2010 asti. Komissio ehdotti elokuussa 2008, että asetusta jatketaan vielä kolmella vuodella vuoden 2013 kesäkuuhun saakka. Ehdotukseen sisältyi verkkovierailupuheluiden arvonlisäverottomien enimmäishintojen vuosittainen aleneminen kolmella sentillä. Komissio ehdotti myös, että verkkovierailuasetusta laajennetaan puhelujen lisäksi tekstiviestien tukku- ja vähittäishintoihin sekä data-palveluiden tukkuhintoihin. Komissio ehdotti lisäksi, että verkkovierailupuhelut laskutetaan sekuntipohjaisena. Soitettujen verkkovierailupuhelujen vähittäishintaan sallittaisiin kuitenkin enintään 30 sekunnin vähimmäislaskutusaika. Komission ehdotuksen voimaantulo edellyttää Euroopan parlamentin ja neuvoston hyväksyntää yhteispäätös-menettelyssä.

Vuonna 2007 voimaan tullut sääntely ei koske ETA-alueen ulkopuolella soitettuja ja vastaanotettuja puheluita. Puhealka tai tekstiviestejä sisältävien pakettiliittymien kuukausi-

Kuvio 8. Verkkovierailun enimmäishinnat vuosina 2007–2009 ja komission ehdotus kattohinnoille vuosille 2010–2012

hintoihin sisältyvät yleensä vain kotimaan puhelu ja tekstiviestit. Sama koskee myös erilaisia datapaketteja tai mobiililaajakaistaliittymiä.

Uusien matkaviestinpalveluiden käyttäminen

Telepalvelujen käyttötutkimukseen vastanneista matkapuhelimen haltijoista 18 prosenttia ilmoitti käyttävänsä puhelintaan aktiivisesti internetsivujen selailuun tai tiedonhakuun. Vastaavasti 14 prosenttia ilmoitti käyttävänsä puhelintaan aktiivisesti sähköpostin lukemiseen tai muuhun sähköpostipalveluun. Näiden molempien matkapuhelinpalveluiden käyttäminen oli lisääntynyt selvästi viime vuodesta. Kyselytutkimuksen mukaan 44 prosenttia vastaajista, jotka olivat hankkineet 3G-puhelimen, ilmoittivat 3G-puhelimen lisäneiden heidän internetin ja sähköpostin käyttöä puhelinhankinnan jälkeen. Tutkimuksen mukaan yhteensä 27 prosentilla matkapuhelimen haltijoista oli 3G-puhelin, kun edellisenä vuonna vastaava luku oli neljä prosenttia pienempi.

Matkaviestinmarkkinat ja hinnoittelu

Matkapuhelujen hinnat pysyivät vakaana vuoden 2008 aikana eikä suuria muutoksia puhelujen minuuttihinnoissa tapahtunut. Muutoksia oli nähtävissä lähinnä erilaisten puhe- ja tekstiviestipakettien tarjonnassa, jolla operaattorit pyrkivät tavoittamaan erilaiset asiakasryhmät. Pienemmät

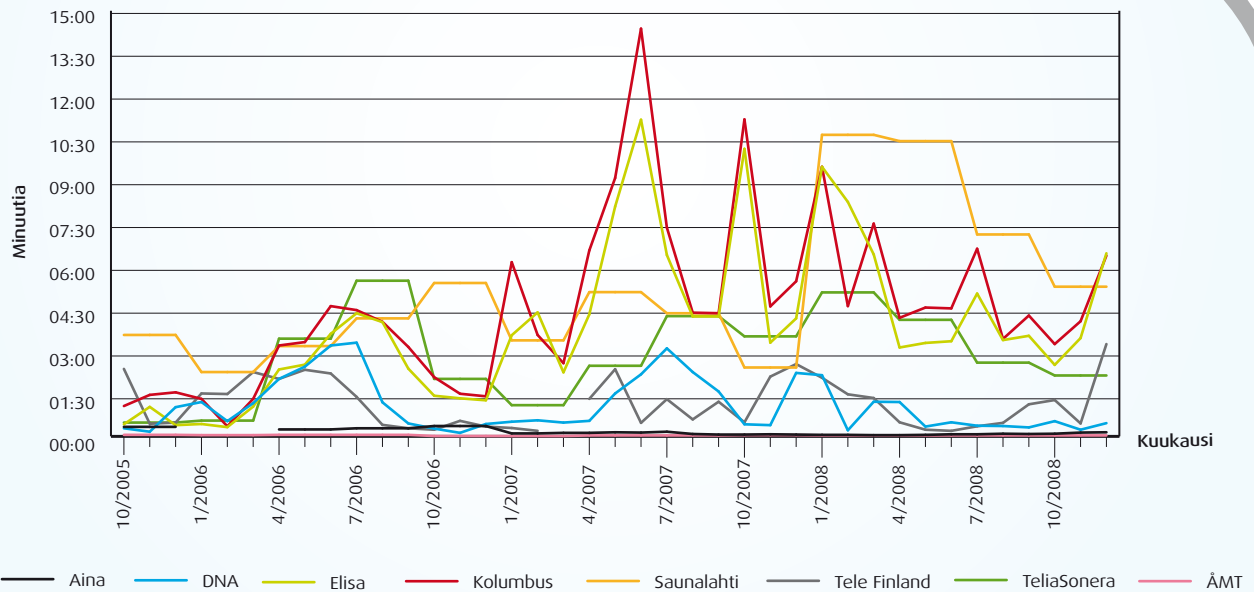
palveluoperaattorit pyrkivät haastamaan suuret perinteiset operaattorit halvemmilla puhelujen hinnoilla. Myös suurten operaattoreiden omat edullisemmat tuotemerkit pyrkivät tarjoamaan halvempia puheluja. Kunkin eri palveluntarjoajan halvimmasta matkapuhelinliittymästä toiseen kotimaiseen liittymään soitetun 2 minuutin ja 45 sekunnin pituisen esimerkkipuhelun hinta vaihteli vuoden lopulla 16,2 sentistä 28,6 senttiin.

Telepalveluiden käyttötutkimuksen mukaan hieman yli puolet matkapuhelinten käyttäjistä maksoi henkilökohtaisista puhelusta minuuttihintaa. Suosittuja olivat myös erilaiset puhepaketit, joita oli yli kolmanneksella vastaajista. Määräaikainen liittymäsopimus oli käytössä 22 prosentilla vastaajista.

Tutkimuksen mukaan lähes joka toinen vastaajista ei tiennyt, kuinka paljon matkapuhelimen käyttö ulkomailta maksaa. 40 prosenttia ilmoitti tietävänsä suurin piirtein, mitä puhelu maksavat, ja vain noin 14 prosenttia ilmoitti ottavansa etukäteen selvää käytön kustannuksista ulkomailta.

Vuoden 2008 lopulla jotkin operaattorit alkoivat tarjota matkapuhelinliittymiä, joissa käyttäjä vastaanottaa mainosviestejä puhelimeensa ja saa näin käyttöönsä hieman edullisemmat puheluhinnat.

Kuvio 9. Matkaviestinoperaattoreiden asiakaspalvelun vastausajat

Matkaviestinverkon asiakaspalvelun laatu

Vuonna 2008 matkaviestinyritysten asiakaspalveluissa vastattiin puheluun alle minuutissa reilusti yli puolessa matkaviestinpalveluyrityksistä ja alle viidessä minuutissa keskimäärin yli 80 prosentissa yrityksistä. Keskimääräisen vuosineljänneksen aikana tehtiin 0,7 vika- tai häiriöilmoitusta 100 matkapuhelinliittymää kohden. Laskuvalitusten määrä nousi hieman vuodesta 2007 erityisesti heikon ensimmäisen vuosipuoliskon vuoksi. Matkapuhelinpalvelutarjoajille kohdistettujen laskuvalitusten osuus kaikista lähetetyistä laskuista oli vuonna 2008 keskimäärin 0,19 prosenttia.

Matkaviestinpalvelujen osalta Ålands Mobiltelefonin asiakaspalvelu vastasi nopeimmin koko vuoden ajan. Myös Aina

Groupin asiakaspalvelun vastausajat olivat koko vuoden erinomaisella tasolla. Keskimäärin vastausajat olivat laskusuunnassa lähes koko vuoden 2008 ajan. Vuoden alussa useimmilla operaattoreilla oli havaittavissa piikki vastausajoissa. Samoin vuoden lopussa vastausajat nousivat. Erityisesti Saunalahden asiakaspalvelun vastausaika moninkertaistui vuoden 2008 alussa, mutta tilanne parani vuoden puolivälin jälkeen. Elisalla ja Kolumbuksella oli nähtävissä suurta vaihtelua eri kuukausien välillä. TeliaSoneran vastausaikojen kehitys oli tasaisesti laskeva koko vuoden ajan. Suurista matkapuhelinoperaattoreista ainoastaan DNA pääsi vuoden 2008 aikana vastausajoissa hyvänä pidettävään alle yhteen minuuttiin.

Taulukko 3. Kiinteän puhelinverkon liittymien ja puhelumäärien kehitys 2006–2008

Vuosi	2006		2007		2008	
	Tammi-kesäkuu	Heinä-joulukuu	Tammi-kesäkuu	Heinä-joulukuu	Tammi-kesäkuu	Heinä-joulukuu
Kiinteän verkon liittymät	2 000 000	1 920 000	1 830 000	1 740 000	1 650 000	1 650 000
Puhelut (kpl)	695 000 000	620 000 000	553 000 000	495 000 000	458 000 000	409 000 000
Puheluminuutit	3 046 000 000	2 298 000 000	2 198 000 000	1 827 000 000	1 644 000 000	1 396 000 000

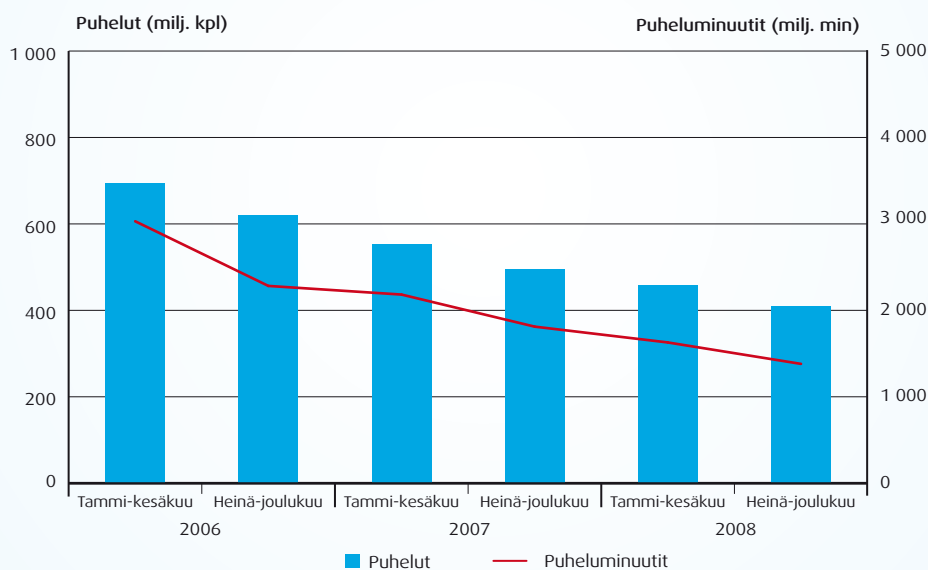
Kiinteän puhelinverkon palvelut

Telepalveluiden käyttötutkimuksen mukaan lankapuhelin löytyi lähes joka kolmannelta suomalaiskodista, mutta ainoana puhelimena se oli enää muutamassa prosentissa kotitalouksia. Kiinteän puhelinverkon liittymien määrä väheni edelleen vuoden 2008 aikana. Vuoden aikana liittymämäärä väheni viisi prosenttia noin 85 000 liittymällä. Vuoden 2008 lopussa Suomessa oli yhteensä vajaat 1,7 miljoonaa lankapuhelinliittymää.

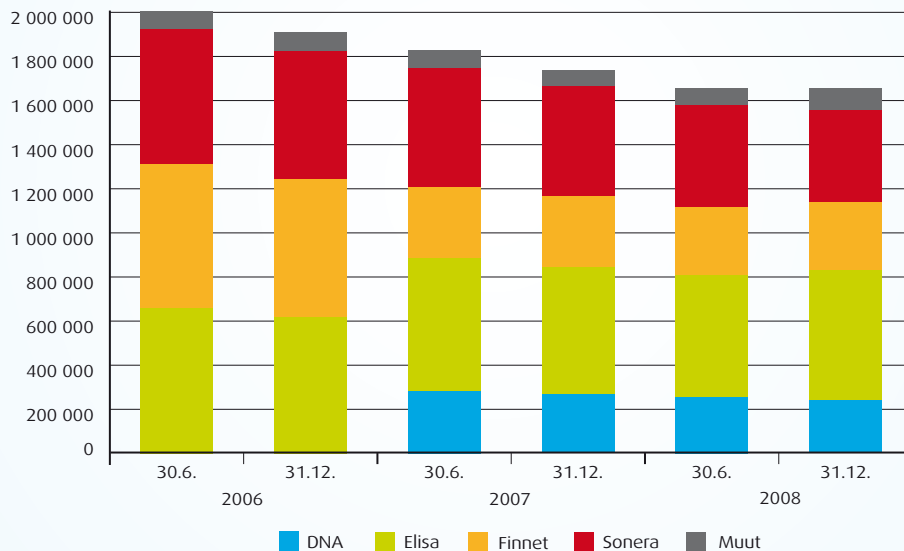
Kiinteän verkon kokonaisliittymämäärään on ensimmäisen kerran laskettu myös VoIP-liittymät, minkä vuoksi liittymien määrän lasku näyttää hidastuneen erityisesti vuoden toisella puoliskolla. Ilman VoIP-liittymiä kiinteän verkon liittymämäärä

on jatkanut tasaista laskua. VoIP-liittymiä oli vuoden 2008 lopussa noin 45 000 kappaletta. Luku sisältää ainoastaan teleyritysten loppukäyttäjille tarjoamat niin sanotut puhekaista-tyyppiset laajakaistapuhelinratkaisut, joista voi soittaa ja joilla voi vastaanottaa puheluja. Luku ei sisällä yritysasiakkaiden VoIP-puhelinvaihteratkaisuja eikä ilmaisohjelmien kuten Skype- tai MSN Messenger avulla toteutettavaa VoIP-käyttöä.

Liittymämäärien tavoin myös puhelumäärät laskivat kiinteässä verkossa vuoden loppua kohden. Vuoden aikana puhutut minuutit vähenivät vajaan neljänneksen ja puheluiden lukumäärä vajaat 20 prosenttia. Suhteellinen kehitys jatkui lähes samana kuin vuonna 2007. Keskimääräisen lankapuhelun kesto lyheni edelleen vuoden 2007 kolmesta minuutista ja 48 sekunnista kolmeen ja puoleen minuuttiin.

Kuvio 10. Kiinteän verkon puhelut 2006–2008

Kuvio 11. Kiinteän verkon liittymät ja markkinaosuudet operaattoriryhmittäin

Vuonna 2008 suurimpien kiinteän puhelinverkon operaattoreiden markkinaosuuksissa tapahtui muutoksia, kun Telia-Soneran markkinaosuus laski neljä prosenttia ja Elisan kasvoi kolme prosenttia. Elisa säilyi markkinajohtajana 36 prosentin markkinaosuudella. TeliaSoneran markkinaosuus oli 25, Finnet-ryhmän 19 ja DNA:n 15 prosenttia. Vastaavat osuudet vuoden 2007 lopussa olivat Elisa 33, TeliaSonera 29, Finnet 18 sekä DNA 15 prosenttia. Itsenäisten palveluoperaattoreiden markkinaosuus pysyi noin viiden prosentin tasolla.

Kiinteän verkon puhelinpalvelujen hinnoittelu

Kiinteän verkon puheluhinnat pääsääntöisesti nousivat vuoden 2008 aikana. Maaliskuussa 2009 kiinteän verkon liittymän avausmaksun keskihinta oli noin 80 euroa ja kuukausimaksu noin 13 euroa. Useimpien operaattoreiden kohdalla avausmaksut nousivat, mutta muista suurista toimijoista poiketen DNA poisti avausmaksut kokonaan kiinteistä puhelinliittymistä koko Suomessa. Liittymien kuukausimaksut nousivat keskimäärin noin viisi prosenttia.

Myös puheluhinnat nousivat. Paikallispuhelujen hinnat nousivat keskimäärin noin neljä prosenttia. Kaukopuhelut ja lankapuhelimesta matkapuhelimeen soitettujen puhelujen hinnat nousivat lähes kymmenen prosenttia. Lankapuhelimesta matkapuhelimeen soittaminen maksaa 14–27 senttiä minuutilta, minkä lisäksi puheluista veloitetaan paikallisverkkomaksu.

Kiinteän puhelinverkon asiakaspalvelun laatu

Vuonna 2008 kiinteän puhelinverkon yritysten asiakaspalveluissa vastattiin puheluihin alle minuutissa keskimäärin yli 90 prosentissa ja alle viidessä minuutissa puolestaan 100 prosentissa yrityksistä. Keskimääräisen vuosineljänneksen aikana tehtiin 1,5 vika- tai häiriöilmoitusta 100 puhelinliittymää kohden. Palveluntarjoajille kohdistettujen laskuvilitusten osuus kaikista lähetetyistä laskuista oli vuonna 2008 keskimäärin 0,24 prosenttia.

**Taulukko 4. Digitaalisten televisiölähetysten kanavat
valtakunnallisissa kanavanipuissa 12.3.2009**

Kanavanippu A	YLE TV1	YLE TV2	YLE Teema	YLE FST5	SVT Europa
Kanavanippu B	MTV3 MTV3 MAX	Nelonen SubJuniori	Sub SubLeffa	JIM	Liv
Kanavanippu C	Urheilukanava Canal+ First Disney Channel	The Voice/ TV Viisi Canal+ Hits Urheilu+ kanava	Klubi.tv Canal+ Sport 1 DIGIVIIHDE	ISKELMÄ Canal+ Sport 2	IskelmäTV Harju & P. Canal69
Kanavanippu E	Discovery Channel Nickelodeon	Eurosport KinoTV	MTV3 Fakta MTV3 Ava	Music Television MTV	

TV- JA RADIOTOIMINTA

Suomessa siirryttiin täysin digitaalisiin televisiölähetysiin, kun analogiset lähetykset päättyivät kaapeliverkossa 29.2.2008. Digitaalisen television eli digitelevision ohjelmat lähetetään viidessä valtakunnallisessa kanavanipussa, joiden peittoalueet ja kanavatarjonta vaihtelevat.

Viidennen kanavanipun D taajuudet on varattu ensisijassa DVB-H eli mobiilitelevision -käyttöön. Digitaalisen television-verkon ohjelmistoluvan haltijat voivat lähettää ohjelmia DVB-H-verkossa ilman erillistä ohjelmistolupaa. Tämän lisäksi Viestintäviraston myöntämien erillisten D-kanavanipun ohjelmistotoimilupien haltijat ovat Elisa Oyj, Mobilive Entertainment Ltd. Oy, Pro Radio Oy sekä Stiftelsen Arcada.

Vaasan seudun alueelliseen kanavanippuun on myönnetty ohjelmistolupa KRS-TV rf:lle (Kristiinankaupungin seudulla), När-TV rf:lle (Närpiön seudulla) sekä Vaasan Läänin Puhelin Oy:lle.

Radiotoimintaan on myönnetty 10 valtakunnallista tai niihin rinnastettavaa ohjelmatoimilupaa seitsemälle eri hakijalle sekä 47 paikallista ohjelmatoimilupaa 33 eri hakijalle. Kesäkuun 2008 alussa astui voimaan asetus radio- ja televisiontoiminnan taajuusalueiden käyttösuunnitelmasta, jonka seurauksena useat radiotoiminnan lähetyspaikat ja -taajuudet muuttuivat eri puolilla maata.

Television teräväpiirtolähetys (HDTV) kokeiltiin vuoden 2008 aikana. Digita lähetti teräväpiirtolähetysinä pääkaupunkiseudun antennitelevisionverkossa YLE:n esittämät Pekingin olympialaiset elokuussa ja MTV3:n Karjala-turnauksen marraskuussa. Koelähetysillä oli positiivinen vastaanotto. Digitaalisen tutkimuksen mukaan kuluttajilla on tällä hetkellä riittävät tekniset valmiudet, tietämystä ja kiinnostusta teräväpiirtolähetysten katsomiseen. Vuoden 2008 lopussa liikenne- ja viestintäministeriö aloitti teräväpiirtotelevision pidempiaikaisille koelähetysille tarkoitettujen verkkotoimilupien hakumenettelyn valmistelun. Maaliskuussa 2009 asetettiin haettavaksi kaksi koelupaa. Näiden lupien kautta teräväpiirtoisia koelähetyskokeita tulisi näkemään antenniverkon kautta pääkaupunkiseudun ulkopuolellakin, sillä luvat edellyttävät 60 prosentin väestöpeittoa Manner-Suomen alueella vuoden 2011 loppuun mennessä. Myönnettävät toimitukset olisivat voimassa vuoteen 2016 asti.

Perinteisen televisiokatselun rinnalle on muodostunut uusia palveluita, jotka ottavat erityisesti huomioon ne katsojat, jotka eivät ehdi television ääreen juuri tiettyyn aikaan. Useat televisiokanavat jakavat ohjelmia myös internetsivujen kautta ilmaiseksi sekä erillistä maksua vastaan. Myös esimerkiksi etätallennusta käyttävät IPTV-digiboksit ja muut Internet-yhteyttä televisiölähetysten siirrossa käyttävät laitteet ja palvelut ovat saavuttaneet suosiota.

Televisiotoiminta

Televisiolähetysten vastaanottaminen

Digisiirtymä saatiin loppuun vuonna 2008, kun kaapelitelevisioverkoissakin siirryttiin digitaalisiin televisiolähetysiin helmikuun lopussa jatkona antenniverkon digitalisoinnille vuoden 2007 syksyllä. Digisiirtymän myötä tv-talouksien määrä hieman väheni. Vuoden 2008 lopussa tv-talouksien ulkopuolelle jäävien talouksien osuus oli kahdeksan ja vuoden 2007 lopussa kuusi prosenttia.

Digivastaanottimista niin sanotut perussovittimet, joissa ei ole mahdollisuutta tallentaa ohjelmia, olivat edelleen tallentavia vastaanottimia yleisempiä. Kovalevyllä varustettuja tallentavia digivastaanottimia oli vuoden lopussa noin 41 prosentilla tv-talouksista. Tallentavien digisovittimien osuus on kuitenkin kasvanut huomattavasti, sillä vuoden 2007 lopussa niitä oli vain reilulla neljänneksellä digi-tv-talouksista.

Kaapelitelevisioverkon kautta televisiolähetystyksiä vastaanottaa reilu miljoona ja maanpäällisen verkon kautta noin miljoona kotitaloutta. Satelliitivastaanotto toimii lähinnä näitä täydentävänä vastaanottotapana. Antennivastaanottoon tarkoitettujen digisovittimien eli T-sovittimien osuus kaikista kotitalouksien digivastaanottimista oli vuoden 2008 lopussa lähes 60 prosenttia ja kaapelivastaanottoon tarkoitettujen C-sovittimien vähän yli 40 prosenttia. On syytä ottaa huomioon, että yhdessä kotitaloudessa voi olla useampia erilaisia digibokseja riippumatta televisiolähetysten vastaanototavasta. Televisiolaitteiden, joihin on sisäänrakennettu digivastaanotin eli niin sanottujen integroitujen televisioiden, osuus kaikista digivastaanottimista oli vuoden loppuun mennessä kasvanut vuodentakaisesta vajaan 14 prosentista melkein 25 prosenttiin. IPTV:n eli laajakaistayhteyden kautta vastaanotettavien televisiolähetysten osuus jäi marginaaliseksi.

Viestintävirasto on seurannut kuluttajien tyytyväisyyttä digitelevision käytettävyyteen teettämällä sitä koskevia tutkimuksia. Viimeisin tutkimus teetettiin maaliskuussa 2008 kaapeliverkon digisiirtymän jälkeen. Digitelevisio sai tutkimuksen perusteella edelleen hyvää palautetta käyttäjiltään. Viime-

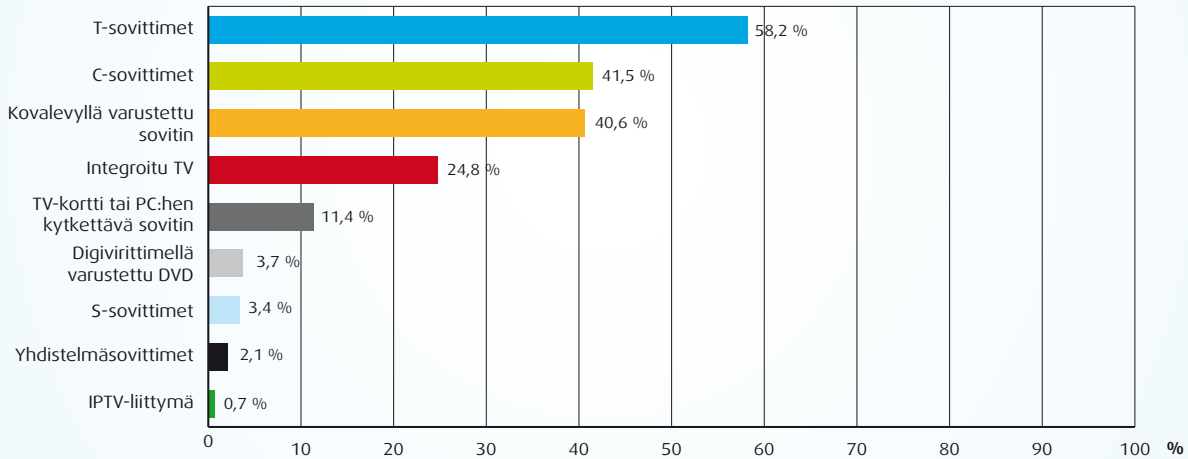
simmän tutkimuksen mukaan käytettävyys sai arvosanan 3,57, vuoden 2007 lokakuussa 3,54 ja tammikuussa 3,62, kun asiaa mitattiin asteikolla 1–5, jossa 1 vastaa heikkoa ja 5 erinomaista. Tutkimuksen perusteella digivastaanottimen käyttöönotto sujui aiempaa helpommin. Käyttöönottoon liittyviä vaikeuksia ilmeni enää vain 12 prosentilla digitalouksista, kun vuoden 2007 lopussa niitä ilmeni 15 prosentilla ja alkuvuodesta 2007 19 prosentilla digitalouksista.

Kuluttajat olivat yleisesti ottaen tyytyväisiä digitelevision käytettävyyteen, mutta monella oli ollut jonkinlaisia ongelmia television käytössä tai katselussa. Katselussa ja käytössä koetut ongelmat olivat tosin vähentyneet edellisestä tutkimuskerrasta. Yleisimmät ongelmat liittyivät edelleen tekstitykseen, kuvanlaatuun tai digivastaanottimen jumiumiseen. Tutkimushetkellä ilman digivastaanotinta olevien kaapelitalouksien keskuudessa tärkein syy olla ilman vastaanotinta oli, että sen hankkimista pidettiin tarpeettomana. Osa halusi myös odottaa laitteiden kehittymistä. Ilman digivastaanotinta olevia kotitalouksia oli vastaajien joukossa viisi prosenttia maaliskuun 2008 tutkimuksessa.

Televisio-ohjelmiston alkuperä

Televisio-ohjelmien alkuperää säännellään EU:n jäsenvaltioissa tv-direktiivin säännösten pohjalta. Direktiivi on ns. vähimmäisdirektiivi, jonka mukaan televisiotoiminnan harjoittajan on varattava eurooppalaisille ohjelmille suurin osa vuosittaisesta lähetyksajastaan ja tv-yhtiöistä riippumattomien tuotantoyhtiöiden tuottamille ohjelmille 10 prosenttia lähetyksajastaan. Suomessa nämä säännökset on otettu huomioon lähes sellaisenaan, mutta riippumattoman tuotannon vähimmäisvaatimus on 15 prosenttia. Eurooppalaisuus- ja riippumattomuuskiintiöt eivät kuitenkaan koske uutisia, urheilutapahtumia, kilpailunomaisia viihdeohjelmia, mainoksia, ostos-tv-lähetystyksiä eivätkä tekstitelevisiolähetystyksille varattua aikaa. Säännöksiä ei sovelleta myöskään paikalliseen televisiotoimintaan, vaan ainoastaan valtakunnalliseen televisiotoimintaan.

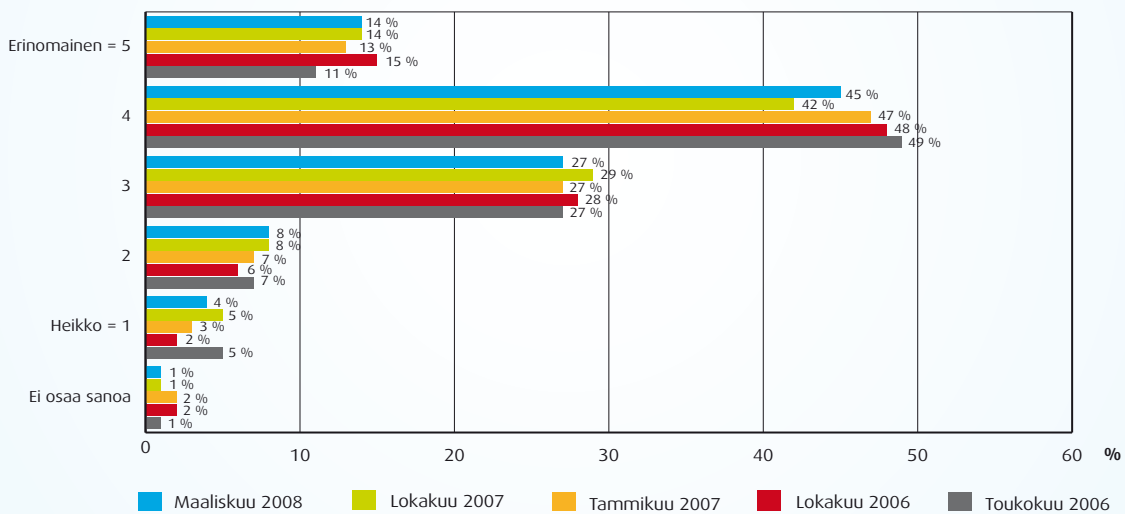
Kuvio 12. Digi-tv-laitteiden yleisyys tv-talouksissa joulukuussa 2008

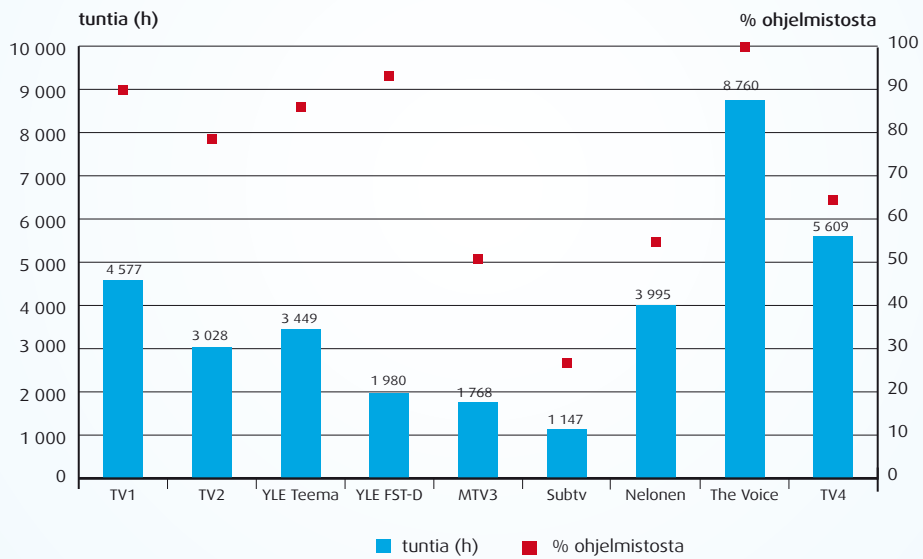
Lähde: Finnpanel 2008

Kuvio 13. Yleisarvosana digi-tv:n käytettävyydestä

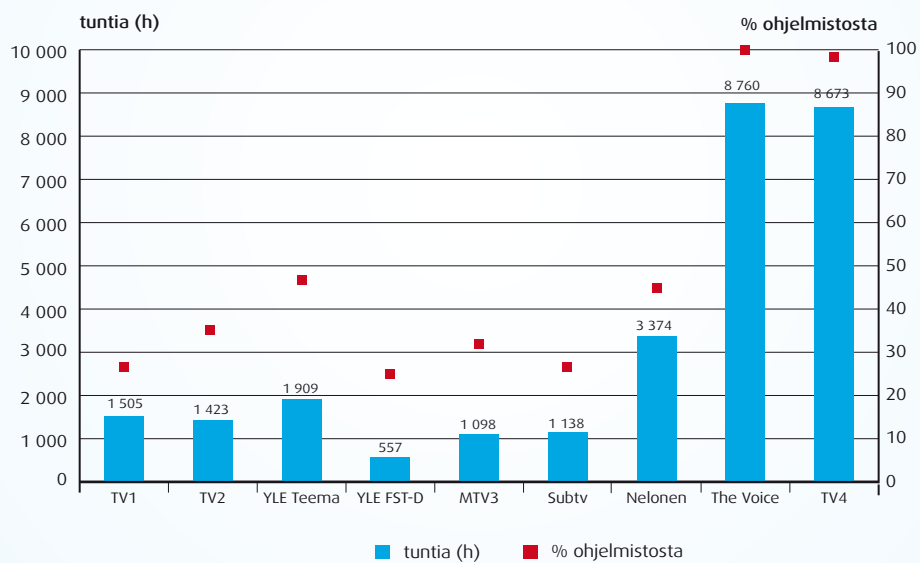
(osuus kotitalouksista, joilla on digiboksi tai digi-tv; n=947; 841; 651; 581; 520).

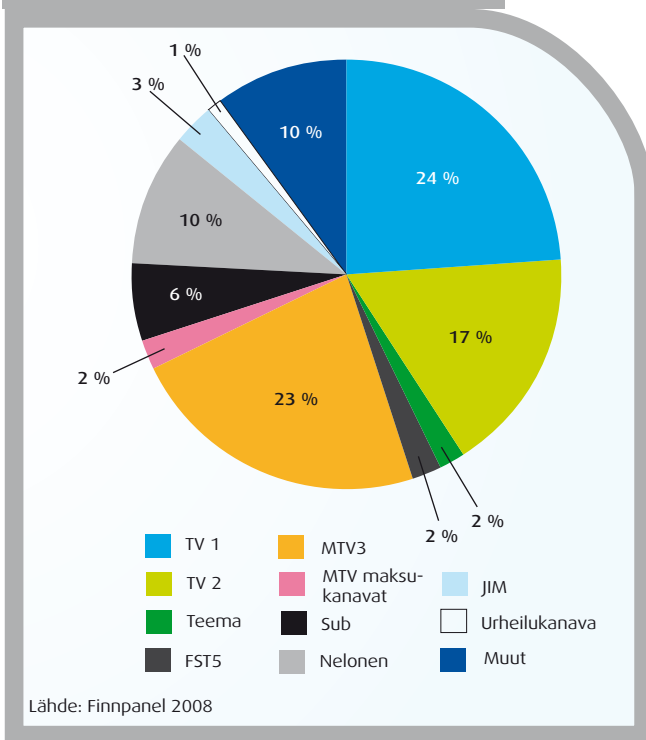

Kuvio 14. Televisio-ohjelmiston eurooppalaisuus 2007

Kuvio 15. Riippumattomien tuottajien ohjelmat 2007

Kuvio 16. Televisiokanavien katseluosuudet minuuteista 2008.

Viestintävirasto kerää vuosittain tiedot ohjelmiston alkuperästä niiltä tv-toimijoilta, joihin tätä säädöstä sovelletaan. Vuotta 2008 koskevat tiedot kerätään kevään 2009 aikana.

Vuonna 2007 kotimaiset televisiokanavat täyttivät pääsääntöisesti sekä eurooppalaista että riippumatonta tuotantoa koskevat vaatimukset. Yleiskanavista eurooppalaista tuotantoa oli eniten Yleisradion TV1- ja TV2-kanavilla. Kaupallisista kanavista MTV3 ja Nelonen esittivät eurooppalaista alkuperää olevaa tuotantoa selvästi vähemmän.

Televisioyhtiöistä riippumattoman tuotannon määrät eivät vaihdelleet yhtä voimakkaasti eri kanavien välillä, lukuun ottamatta The Voicea ja TV4:ää, joilla kaikki tai lähes kaikki tuotanto oli yhtiöstä riippumatonta.

Television katselu

Vuonna 2008 television katselu lisääntyi kuusi prosenttia eli noin kymmenellä minuutilla verrattuna edellisen vuoden katselumäärään. On syytä huomioda, että puolet kasvusta selittyy Finnpanelin raportointiin vuonna 2008 lisätyllä vieraskatselulla. Vieraskatselulla tarkoitetaan sitä, että tv-mittaritutkimuksen otosperheissä myös vierailevat henkilöt rekisteröivät mahdollisen televisiokatselunsa. Kun luvusta vähennetään

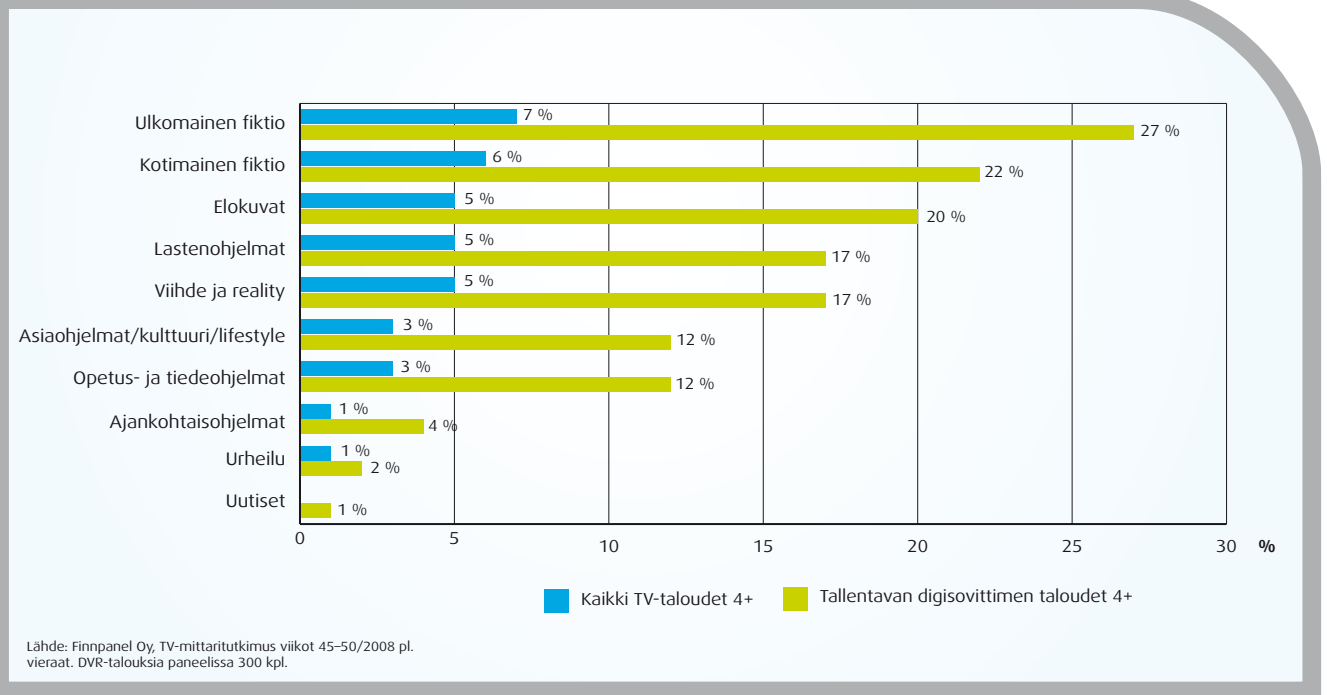
vielä ajassa siirretty katselu¹ eli tallennettujen ohjelmien katselu viikon sisällä tallennuksesta, television katselu lisääntyi vain minuutilla vuorokaudessa. Televisionkatseluun käytettiin aikaa keskimäärin 2 tuntia 57 minuuttia päivittäin vuonna 2008.

Vuonna 2008 viikottain katsottujen kanavien lukumäärä pysyi samana kuin vuonna 2007 eli yhdeksässä kanavassa. Päivittäin katsottujen kanavien lukumäärä nousi keskimäärin viiteen. Suuret kanavat säilyttivät edelleen suosionsa, mutta huomattavaa on JIM- ja YLE Teema -kanavien yltäminen yli kahden prosentin katseluosuuksiin kokonaiskatselusta.

Maksutelevision yleistymisen on tasaantunut viime vuonna. Vuoden 2008 lopussa maksu-tv-talouksia oli noin 609 000, kun vuotta aiemmin määrä oli noin 600 000 kotitaloutta. Maksu-tv-talouksien lukumäärä on siis kasvanut maltillisesti verrattuna vuodentakaiseen tilanteeseen, jolloin lukumäärä oli reilusti yli kaksinkertaistunut vuoden 2006 lopun tilanteesta. Noin kuusi prosenttia television katselusta kertyy maksullisilta kanavilta, jotka ovat yleisempiä lapsiperheissä. Lasten (4-9 vuotta) televisionkatselusta reilu viidennes oli maksukanavien katselua vuonna 2008. Lähes kaksi kolmasosaa maksutelevision katselusta kertyi kuitenkin miehiltä.

¹ Ajassa siirretystä katselusta noin puolet oli raportoinnin piirissä vuonna 2008.

Kuvio 17. Ajansiirron lisäys live-katseluun ohjelmatyypeittäin

Tallentava digisovitin oli vuoden 2008 lopussa 41 prosentissa tv-talouksista eli noin 914 000 taloudessa. Tallentavat digisovittimet ovat kasvattaneet suosiotaan, sillä vuoden 2007 lopussa niitä löytyi noin 600 000 tv-taloudesta. Finnpanelin viikkojen 45-50 tv-mittaritutkimuksen mukaan ajansiirto lisäsi tallentavan digisovittimen omistavissa tv-talouksissa television katselua noin 14 prosentilla. Eniten siirretystä katsottiin draamasarjoja ja vähiten uutisia sekä urheilua.

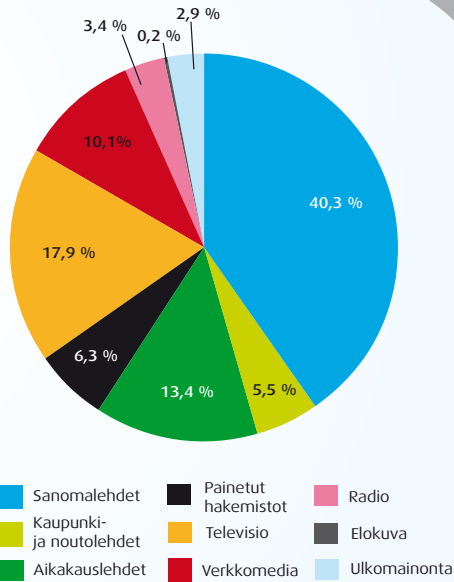
Mediamainonnan määrä

Mediamainonnan kokonaismäärä vuonna 2008 oli 1,5 miljardia euroa. Vuosi 2008 oli kuudes perättäinen mediamainonnan kasvuvuosi. Tosiasiassa mediamainonnan määrä ei kasvanut, jos huomioidaan Mediamainonnan määrä -tutkimukseen tehty uudistus. Uudistuksessa seurantaan lisättiin sähköiset hakemistot ja hakusanamainonta sekä painetut hakemistot, ja lisäksi laajennettiin kaupunki- ja noutopistelehtien tiedonkeruuta. Ilman näitä lisäyksiä mediamainonnan määrä olisi siis säilynyt ennallaan vuoteen 2007 verrattuna. Mediamainonta kasvoi vielä vuoden 2008 alkupuoliskolla, mutta erityisesti vuoden viimeisellä vuosineljänneksellä mediamainonta väheni.

Mediamainonnasta sanomalehdet muodostivat edelleen suurimman yksittäisen mediaryhmän. Toiseksi eniten mainostettiin televisiossa ja kolmanneksi eniten aikakauslehdissä.

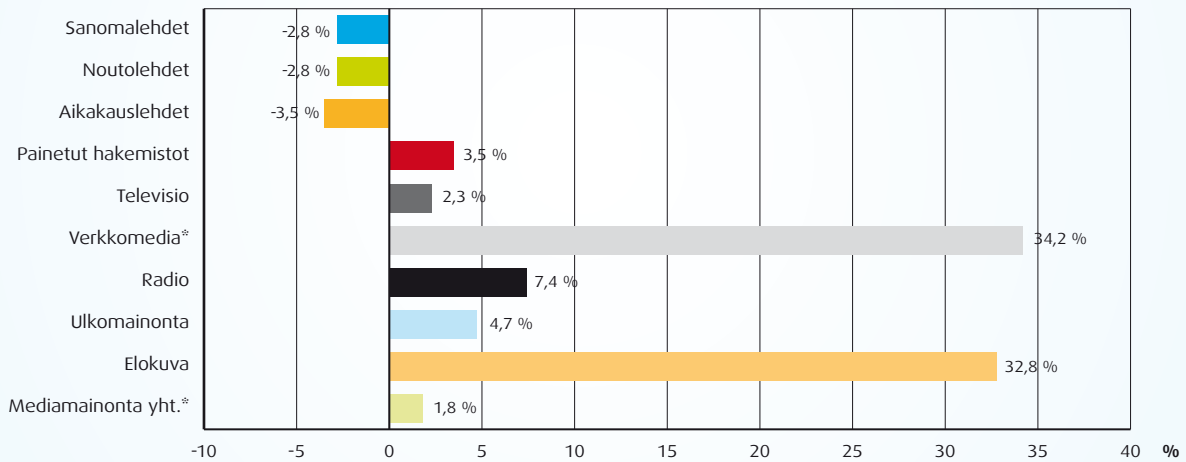
Vuonna 2008 mediamainonnan määrä kasvoi 1,8 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna, jos tutkimusuudistusta ei oteta huomioon. Eniten kasvoi panostus sähköisiin medioihin. Verkkomedia kasvoi jopa 34 prosentilla. Sähköisten medioiden osuus koko mainonnan määrästä oli noin 32 prosenttia. Eniten mediamainonta kasvoi vähittäiskaupassa ja elintarvikkeissa, kaikkien muiden suurten toimialojen osalta mediamainonnan määrä putosi.

Kuvio 18. Mediamainonnan osuudet 2008

Lähde: TNS Media Intelligence

Kuvio 19. Mediamainonnan kehitys mediaryhmittäin 2008

*Luku ei vertailukelpoinen vuoden 2007 prosenttiin tutkimusvuodistuksesta johtuen.

Lähde: TNS Media Intelligence

Televisiomainonnan kesto ja sijoittelu

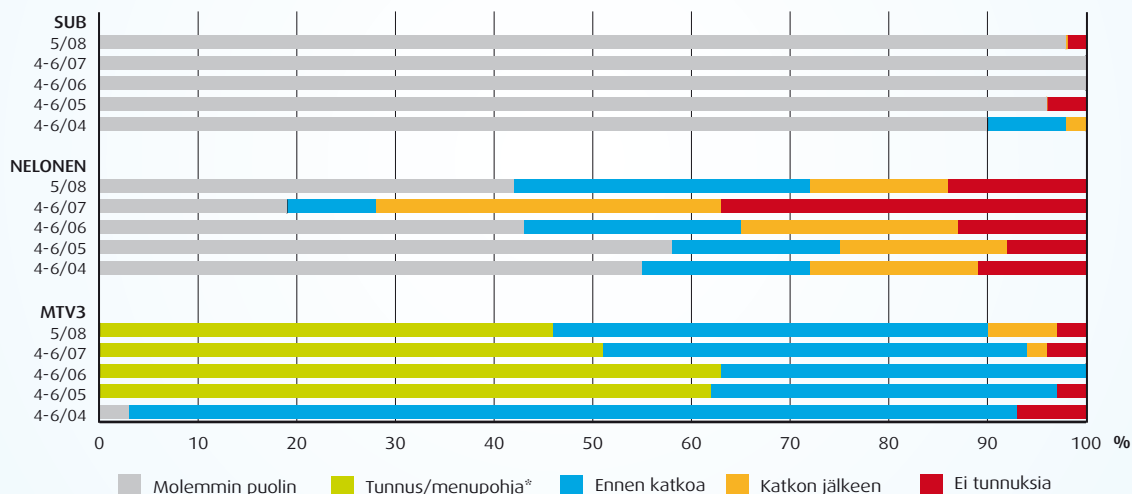
Televisio- ja radiotoiminnasta annetussa laissa mainonnan yleisiä periaatteita koskevan säännöksen mukaan mainokset on erotettava muusta ohjelmistosta kuva- tai äänitunnuksella. Viestintävirasto tekee kahdesti vuodessa otantatutkimuksia kaupallisten televisiokanavien prime time -ajan ohjelmistoista. Keväällä 2008 tehdyn tutkimuksen mukaan katkotunnuksia käytettiin säännönmukaisesti samaa ohjelmaa keskeyttävillä mainoskatkoilla. Sen sijaan kahden eri ohjelman väliin sijoituilla mainoskatkoilla tunnuksia käytettiin jälleen hyvin vaihtelevasti. MTV3:lla ja Nelosella noin joka toinen mainoskatko oli erotettu molemmin puolin katkotunnuksella. Subin osalta tilanne oli parempi, sillä kanavalla oli yhtä lukuun ottamatta kaikki ohjelmien väliset katkot varustettu molemmin puolin asianmukaisella katkotunnuksella.

Laissa säännellään myös ohjelmaa keskeyttävien mainoskatkojen väliin jäävän ohjelmajakson pituutta, jonka on oltava vähintään 20 minuuttia. Säännöstä ei sovelleta ohjelman alun ja ensimmäisen mainoskatkon väliseen aikaan eikä myöskään ohjelman lopun ja sitä edeltävän viimeisen mainoskatkon väliseen ohjelma-aikaan. Televisiokanavat noudatti-

vat tätä 20 minuutin sääntöä onnistuneesti pitkissä elokuvissa. Sen sijaan muiden pitkien ohjelmien osalta 20 minuutin sääntöä ei juurikaan noudatettu, mutta tilanne näytti kuitenkin hieman paremmalta verrattuna pariin edelliseen tutkimuskertaan. Keskimäärin ohjelmaosion kesto vaihteli vuoden 2008 tutkimuksessa 15–18 minuutin välillä.

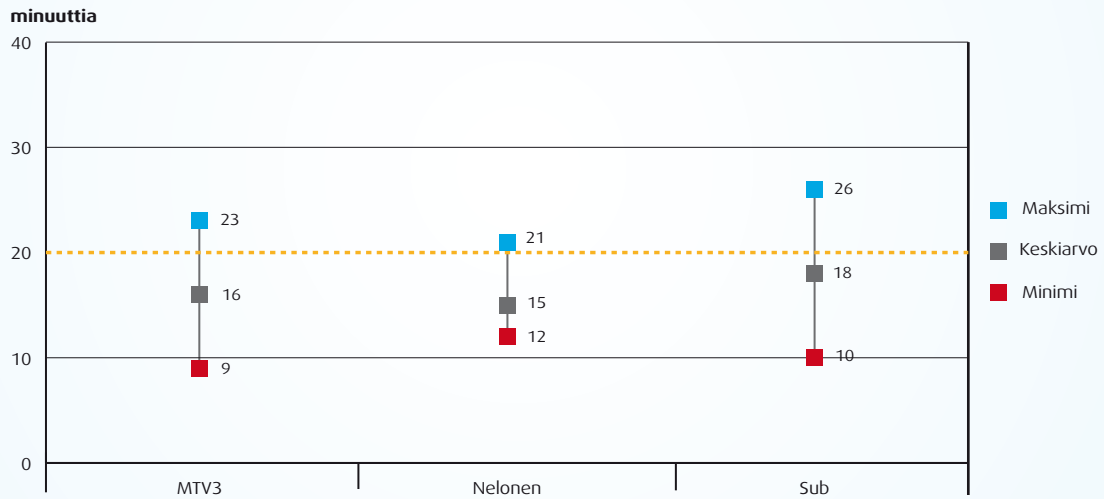
Mainonnan erottamista ja sijoittelua koskevien säännösten lisäksi laissa säännellään myös mainonnan määrää ohjelmistossa. Lain mukaan yhtä tasatuntien välistä tuntia kohti ei mainosten ja teleostoslähetysten osuus saa olla yli 20 prosenttia eli 12 minuuttia. Keskimäärin mainontaa oli kevään 2008 tutkimuksessa yli 11,5 minuuttia yhtä tasatuntia kohti. Mainoskatkojen kokonaismäärää ja -kestoa ei voida verrata kevään 2007 tutkimukseen, koska silloin aineistoa saatiin tallennettua normaalia vähemmän. Verrattuna kevään 2006 tutkimukseen katkojen kokonaismäärissä ei ole tapahtunut suurta muutosta yhdelläkään kanavista. Kokonaismainosaika oli pysynyt suunnilleen samana MTV3:lla ja Nelosella verrattuna kevääseen 2006, mutta kasvanut selvästi Subilla.

Kuvio 20. Mainonnan erottaminen ohjelmistosta katkotunnuksilla: eri ohjelmien väliset katkot keväisin 2004–2008

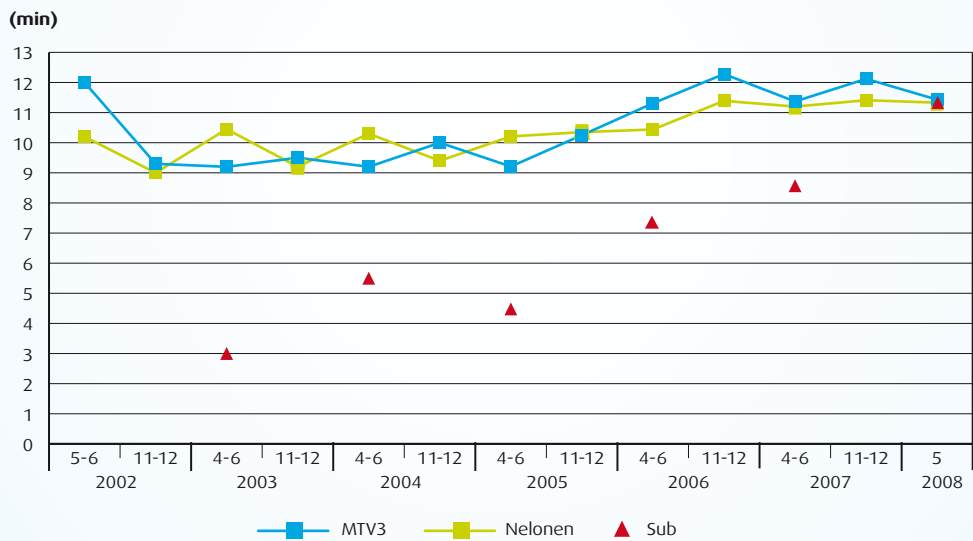

* MTV3:lla esiintyi katkoja, joissa käytettiin katkotunnuksiksi tulkittuja menupohjia.

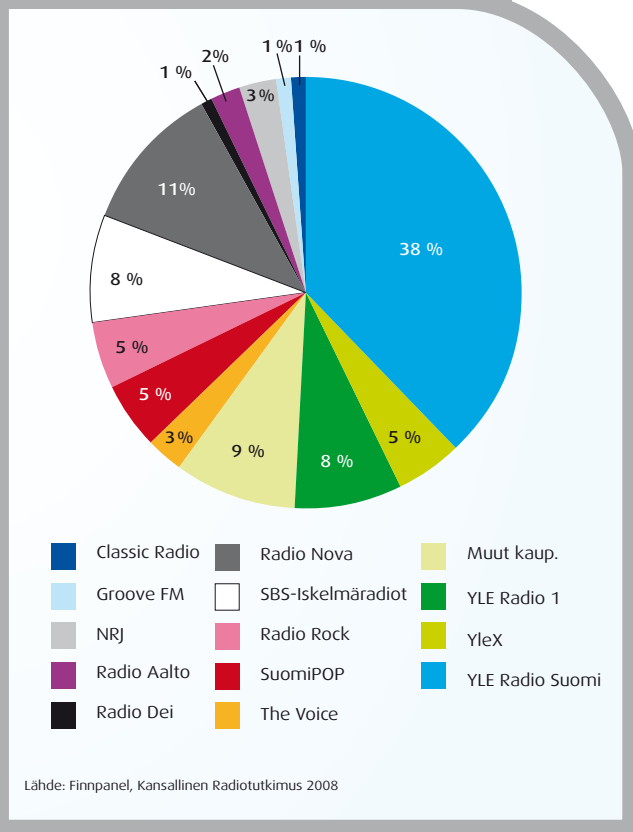
Kuvio 21.
Ohjelmaosien kesto 5/2008

Kuvio 22. Mainonnan kesto yhtä tasatuntia kohti 2002–2008 (keskimäärin mittausajanjaksolla)

Kuvio 23. Radiokanavien kuunteluosuudet minuuteista 2008

Radiotoiminta

Kuunteluosuudet

Radiota kuunneltiin keskimäärin 3 tuntia 15 minuuttia päivässä vuonna 2008. Kuuntelu-aika väheni yhdellä minuutilla edelliseen vuoteen verrattuna. Suomalaiset kuuntelivat keskimääräisenä päivänä edelleen 1,5 radiokanavaa ja viikon aikana 2,7 kanavaa. Keskimäärin suomalaisilla oli mahdollisuus kuunnella 15–20 eri radiokanavaa. Päivittäin radiota kuunteli lähes 80 prosenttia suomalaisista. Radion viikottainen tavoitavuus oli 95 prosenttia Suomen kansasta.

Keväällä 2008 tehdyn kyselyn mukaan 46 prosentilla suomalaisista oli matkapuhelin, jossa on FM-radio. Viikottain radiota matkapuhelimensa kautta kuunteli seitsemän prosenttia väestöstä. Syksyllä 2008 tehdyn kyselyn mukaan kuusi prosenttia väestöstä kuunteli viikottain radiota digitelevisiön kautta ja yhdeksän prosenttia internetin kautta.

Kaupallisten radiokanavien ohjelmisisältö

Valtioneuvoston myöntämät uudet toimiluvat kaupalliseen radiotoimintaan tulivat voimaan vuoden 2007 alussa. Toimilupaehdoissa asetettiin radio-ohjelmistoille sisältöä koskevia vaatimuksia muun muassa puheisisältöjen määrystä. Toimilupaehtojen toteutumista valvoo Viestintävirasto, joka selvitti ensimmäisen kerran toimilupaehtojen noudattamista vuonna 2007. Selvitystä varten virasto teetti toisen tutkimuksen vuonna 2008 jatkona vuonna 2007 aloitetulle tutkimus-sarjalle. Tutkimus toteutettiin molemmilla kerroilla otanta-tutkimuksena kymmenestä radioasemasta tai -kanavasta yhden arkipäivän osalta kello 06.00–18.00 välisenä eli niin sanottuna prime time -aikana.

Toimiluvanvaraisten radioasemien viikottaisesta lähetyksistä puheohjelmien osuuden on oltava vähintään 15–30 prosenttia. Yhden päivän otantaan perustuvan tutkimuksen mukaan puheisisältövaatimus ja muut toimilupaehdot toteutuivat kaupallisissa radioissa jälleen vaihtelevasti.

Parhaiten toimiluvan mukainen puheisisältövaatimus päivä-tasolla tarkasteltuna toteutui tutkimuksessa mukana olleista Järviradion ja Radio 88,2:n ohjelmistoissa. Radio Novan ja The Voice:n ohjelmistoissa puheisisältöjä oli määrällisesti eniten, mutta niiden toimilupiin sisältyy korkeammat vaatimukset puheisisällön määrystä (30 ja 20 prosenttia) kuin muiden tutkittujen radioasemien kohdalla (15 prosenttia). Heikoiten puheisisältövaatimus täyttyi Metro FM:n tutkimusnäytteessä.

Paikallisradioiden toimilupaehdot sisältävät myös vaatimukset kuuluvuusalueen asioita käsittelevästä tai paikallisia erityisryhmiä palvelevasta toimituksellisesta sisällöstä, kuten uutislähetyksistä. Tutkituista radioasemista parhaiten paikallisuusvaatimus toteutui Radio Megan ja Radio 88,2:n kohdalla. Vähiten paikallista sisältöä oli Iskelmä Satakunnalla ja Jyväskylällä. Iskelmä-asemien vähäinen paikallinen sisältö selittyi osaksi sillä, että Iskelmä Jyväskylän, Satakunnan ja Savonlinnan tutkimusnäytteiden sisältö oli suurelta osin keskenään yhtenevää.

Taulukko 5.
Postilähetysten määrät 2006–2007 (milj. kpl)

Ajankohta	2006	2007
Kotimaan lähetykset	3 798	3 876
- yleispalvelua	1 104	1 097
- muita	2 694	2 779
- osoitteeton jakelu	1 662	1 746
Ulkomaan lähetykset	110	94

POSTITOIMINTA

Postilähetysten määrät

Vuoden 2007 tilaston mukaan kotimaan lähetysten kokonaismäärä oli yhteensä 3 876 miljoonaa lähetystä, jossa on kasvua edelliseen vuoteen noin kaksi prosenttia². Näistä lähetyksistä 1 097 miljoonaa kappaletta eli noin 28 prosenttia kuului toimiluvanvaraiseen yleispalveluun. Vuoden 2008 posti- ja pienkuljetustilasto julkaistaan vuoden 2009 aikana.

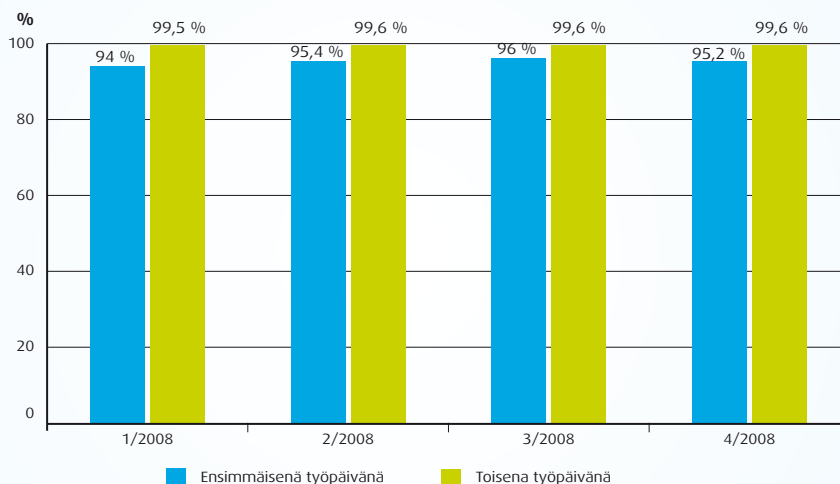
Yleispalvelun ulkopuolella kuljetettiin yhteensä 2 779 miljoonaa kotimaan lähetystä vuonna 2007. Tästä jakelusta suurin osa eli 1 746 miljoonaa lähetystä oli osoitteetonta jakelua eli suoramarkkinointia ja ilmaisjakelulehtiä. Seuraavaksi eniten oli lehtijakelua. Ulkomaan lähetysten kokonaismäärä tutkituilla yrityksillä oli yhteensä 94 miljoonaa kappaletta vuonna 2007.

1. luokan kirjeen kulkunopeus

Yleispalveluun kuuluvat kotimaan kirjelähetykset, jotka on jätetty postiyritykselle seuraavana työpäivänä jaettaviksi (eli niin sanottu 1. luokan kirje), on jaettava niin, että lähetyksistä vähintään 85 prosenttia on perillä seuraavana työpäivänä ja vähintään 98 prosenttia viimeistään toisena työpäivänä.

Itella Oyj seuraa 1. luokan kirjeiden kulkunopeutta jatkuvan paneelitutkimuksen avulla. Ensimmäisen luokan kirjeistä keskimäärin noin 95 prosenttia jaettiin vuonna 2008 lähetyksestä seuraavana työpäivänä. Keskimäärin 99,5 prosenttia ensimmäisen luokan kirjeistä jaettiin viimeistään toisena lähetyksestä seuraavana päivänä.

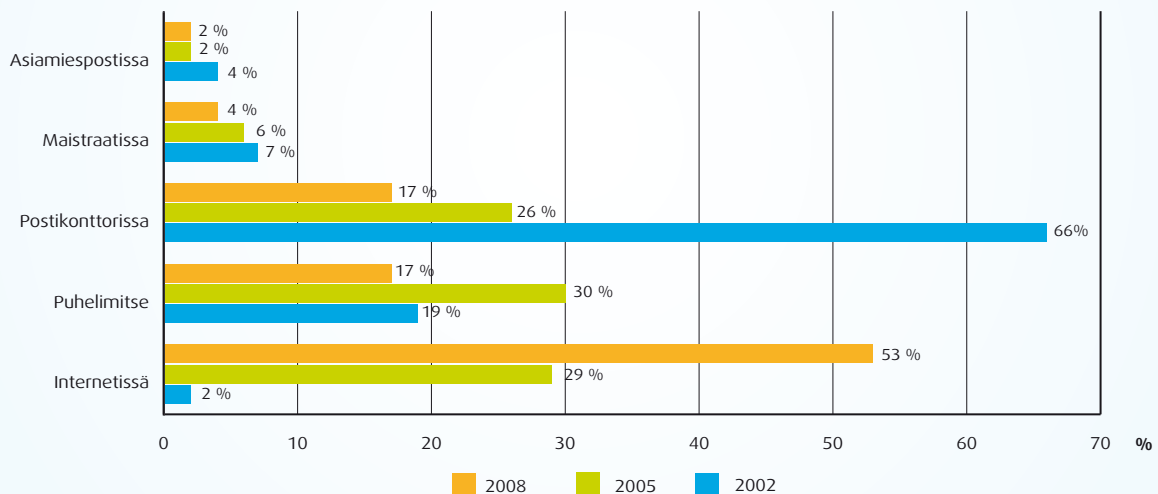
Kuvio 24. Ensimmäisen luokan kirjeen kulkunopeus 2008 (kumulatiivinen tulos)

Lähde: Kirjeen palvelutasotutkimus. Itella Oyj/Add Value Research Oy

² Postitoiminnan osalta kyselyn vastausaste on 100 prosenttia. Muun kuin postitoiminnan osalta kyselyn vastausaste on 84 prosenttia. Kyselyn kokonaisvastausasteeksi muodostui 85 prosenttia.

Kuvio 25.
Muutosilmoituksen tekotavat 2002–2008

Osoitteenmuutospalvelujen toimivuus

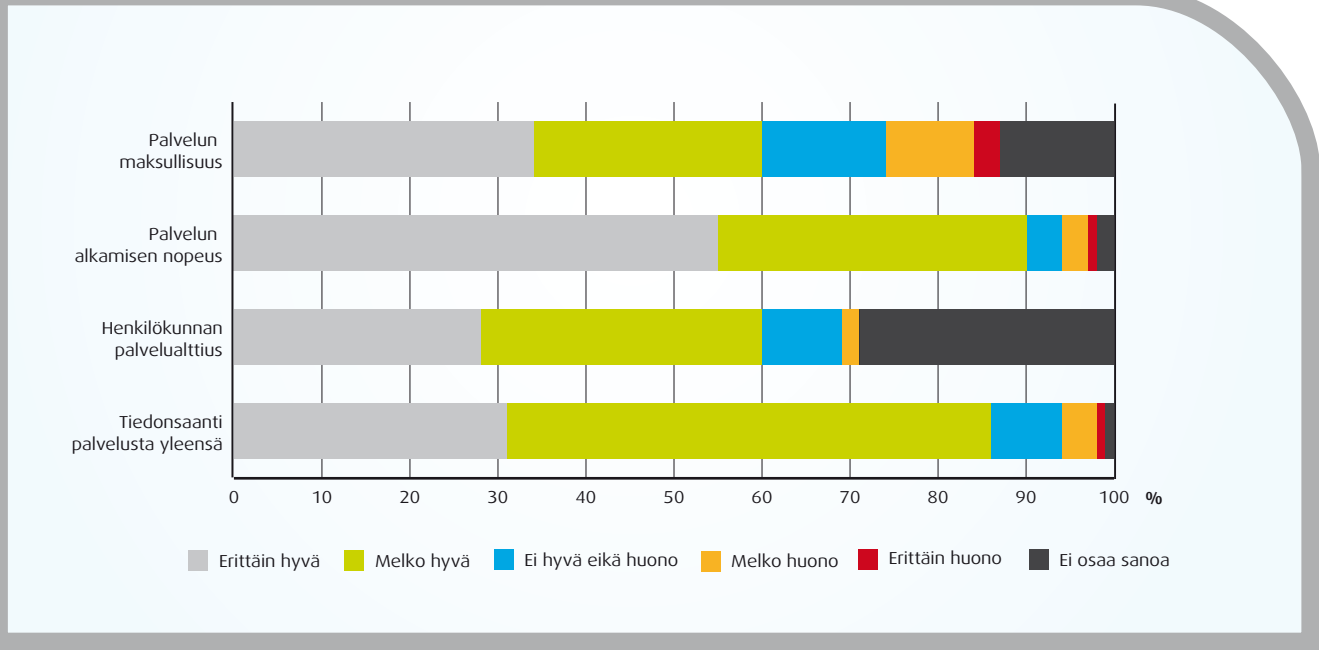
Viestintäviraston antamissa valtakunnallisissa ohjeissa postinjakelun järjestämisestä edellytetään, että postiyritys kiinnittää erityistä huomiota osoitteenmuutosten ja postilähetysten jälkeenhäätämispalvelun toimivuuteen ja luotettavuuteen. Viestintävirasto seuraa osoitteenmuutospalvelujen toimivuutta säännöllisesti valtakunnallisesti toteutetuilla kuluttajatuksimuksilla. Viestintävirasto on seurannut Itellan (entinen Suomen Posti) tarjoamia osoitteenmuutospalveluja vuodesta 2002 lähtien. Vuonna 2008 tehty osoitteenmuutostutkimus oli sarjassaan kolmas. Tutkimukset on toteuttanut TNS Gallup Oy.

Osoitteenmuutoksen tekotapa on muuttunut radikaalisti kuudessa vuodessa, sillä vain maistraatit ja asiamiespostit ovat säilyttäneet entiset asemansa. Vuonna 2002 vain kaksi prosenttia muutosilmoituksen tehneistä teki sen internetissä. Vuonna 2008 internetin kautta ilmoituksen tehneitä oli jo 53 prosenttia. Muutosilmoituksen tekeminen postikonttorissa on kokenut päinvastaisen kehityksen: vuonna 2002 ilmoituksen teki siellä 66 prosenttia ja vuonna 2008 enää vain 17 prosenttia muutosilmoituksen tehneistä. Yli 40-vuotiaat asioivat usein henkilökohtaisesti postikonttoreissa, ja vastavasti heitä nuoremmat hoitivat ilmoituksen teon usein internetissä.

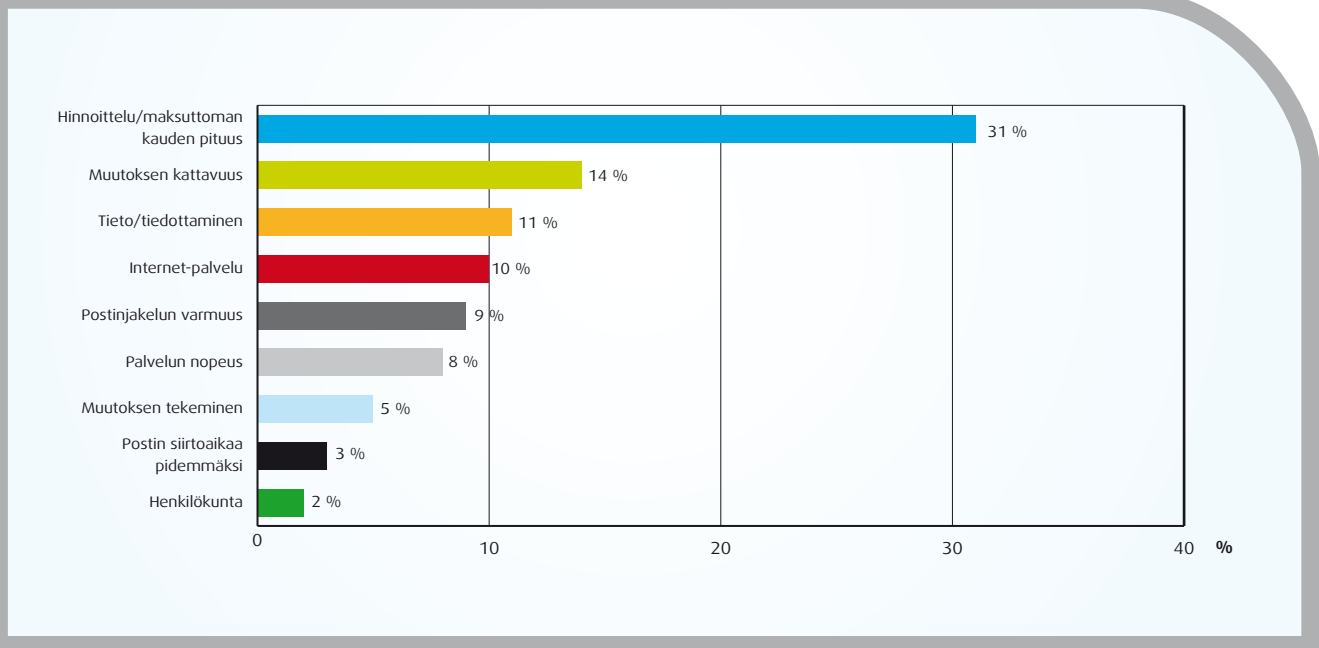
Suurin osa osoitteenmuutosilmoituksen tehneistä oli saanut asian hoidettua yhdellä kertaa tyydyttävällä tavalla, sillä 81 prosentilla ei ollut mitään ongelmia tai valituksen aihetta tehtyään osoitteenmuutosilmoituksen. Ilmoituksen tehneet arvioivat palvelutasoa varsin myönteisesti. Vaihtoehdon ”erittäin hyvä” valitsi palvelun alkamisen nopeudesta kysyttäessä jopa 55 prosenttia, palvelun maksullisuudesta kysyttäessä 34 prosenttia, tiedonsaantia palvelusta yleensä kysyttäessä 31 prosenttia ja henkilökunnan palvelualltiudesta kysyttäessä 28 prosenttia ilmoituksen tehneistä. Kysyttäessä henkilökunnan palvelualltiudesta vaihtoehdon ”ei osaa sanoa” valinneiden osuus on noussut vuodesta 2002 viidestä prosentista 29 prosenttiin, mikä selittyy internetin kasvaneella suosiolla ilmoitustapana ja sen myötä vähentyneinä henkilökunnan kohtaamisina.

Yleisesti ottaen joka toisen palvelua käyttäneen mielestä siinä ei ollut mitään parannettavaa. Kuitenkin 38 prosentille ilmoituspalvelun käyttäjistä tuli mieleen jotain, mikä voitaisiin tehdä paremmin. 25–39-vuotiaat, ylemmät toimihenkilöt tai johtavassa asemassa olevat sekä yrittäjät löysivät keskimääräistä useammin palvelusta jotain parannettavaa. Lisäksi käsitykseen näyttää vaikuttaneen ilmoituksen tekotapa. Asiamiespostissa ilmoituksen tehneet löysivät muilla tavoilla asioineita useammin parannettavaa. Tutkimukseen osallistuneiden vapaamuotoisista parannusehdotuksista on koottu jälkikäteen suurempia kokonaisuuksia parannuskohteista.

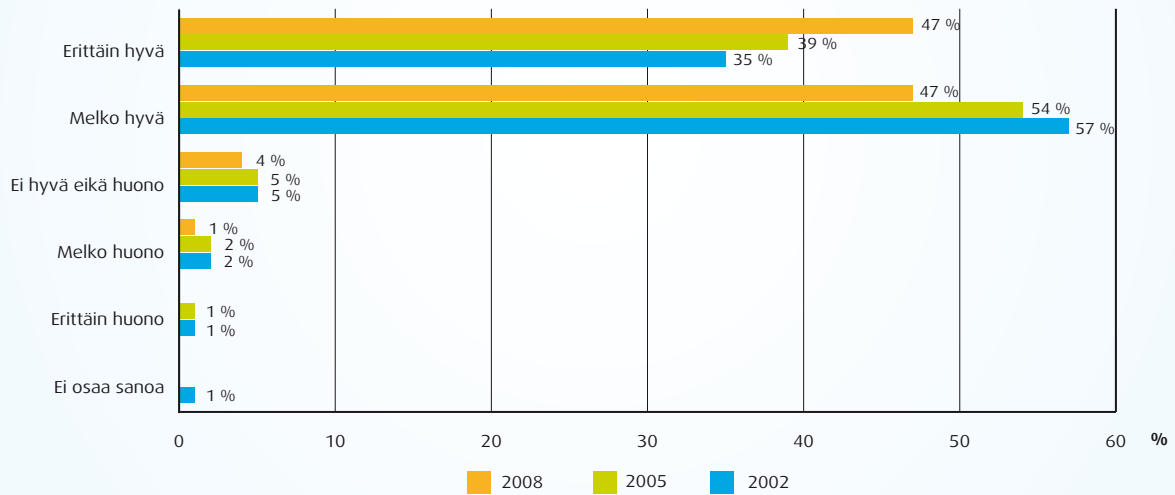
Kuvio 26.
Palvelutaso osoitteenmuutosasioissa 2008

Kuvio 27. Tärkeimmät parannuskohteet osoitteenmuutospalvelussa 2008

Kuvio 28.
Yleisarvosana osoitteenmuutospalvelulle

Tutkimukseen osallistuneista 47 prosenttia antoi osoitteenmuutospalvelulle arvosanan ”erittäin hyvä”. Parhaimman arvosanan antaneiden osuus on kasvanut joka tutkimuskeralla ja verrattuna vuoteen 2002 (35 %) muutos on merkittävä. Väestöryhmien välillä erot mielipiteissä eivät olleet suuria. Sen sijaan ilmoituksen tekotapa jakoi käsityksiä hieman. Asian internetissä hoitaneista 52 prosenttia eli useampi kuin muilla tavoilla tehneistä piti palvelua erittäin hyvänä.

LYHENTEET

3G (third generation) -verkot, -palvelut ja päätelaitteet
- edustavat niin kutsutun kolmannen sukupolven langattomia tiedonsiirtoratkaisuja, jotka mahdollistavat suuria tiedonsiirtonopeuksia vaativien palveluiden käyttämisen matkaviestinverkoissa

ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Line)
- yleisin käytössä oleva DSL-tekniikka, jossa tiedonsiirtonopeus verkosta käyttäjälle on suurempi kuin käyttäjältä verkkoon päin

DSL (Digital Subscriber Line)
- puheliverkon kautta muodostettava digitaalinen tietoliikenneyhteystekniikka

DVB-H (Digital Video Broadcasting - handheld)
- digitaalisten televisiolähetysten standardi liikkuvia matkapuhelimen tyyppisiä päätelaitteita varten

Flash-OFDM (Fast Low-latency Access with Seamless Handoff Orthogonal Frequency Division Multiplexing)
- liikkuvan yhteyden mahdollistava langattoman laajakaistaverkon tekniikka

HDTV (High-definition Television)
- teräväpiirtotekniikka, jossa televisiokuva muodostuu vähintään 1 280 vaakasuuntaisesta ja 720 pystysuuntaisesta pikselirivistä, kun vastaava resoluutio perinteisessä digitaalisessa televisiokuvassa on parhaimmillaan 768 x 576 pikseliä eli kuvapistettä

HSPA (High-Speed Packet Access)
- tekniikka, jonka avulla kyetään parantamaan 3G-matkapuhelinverkkojen suorituskykyä datasiirron nopeuksien osalta

IPTV (Internet Protocol Television)
- teknologia, jossa digitaalista televisiolähetettä tai videota lähetetään internet-protokollaa käyttävän sovitin ja laajakaistayhteyden avulla

MMS (Multimedia Messaging Service)
- matkapuhelinviestinnässä käytetty standardi, joka mahdollistaa tekstin lisäksi kuvien, äänen ja videoiden käytön viesteissä

SMS (Short Message Service)
- matkapuhelinten tekstiviestijärjestelmä

Video on Demand (VoD)
- laajakaistayhteyden kautta tilattava ja vastaanotettava maksullinen tilausohjelmalvelu

VoIP (Voice over Internet Protocol)
- internetyhteyden välityksellä tarjottava reaaliaikainen äänen- ja kuvansiirtotekniikka, jota voidaan käyttää perinteisen peruspuhelinpalvelun tavoin

WiMAX (Worldwide Interoperability for Microwave Access)
- radioteitse muodostettava langaton yhteystekniikka, jonka avulla tarjotaan laajakaistayhteyksiä useiden kilometrien päähän tukiasemasta ja jolla tarjotaan käyttäjille liikennöinti- nopeuksiltaan nykyisiä kaapelimodeemi- ja xDSL-yhteyksiä vastaava langaton verkkoyhteys

KUVIOT

KUVIO 1. Laajakaistaliittymät ja operaattoriryhmien markkinaosuudet

KUVIO 2. Laajakaistaliittymät liittymätyypeittäin 31.12.2008

KUVIO 3. Laajakaistaliittymien hintakehitys 02/2007–01/2009

KUVIO 4. Matkapuhelut 2006–2008

KUVIO 5. Matkaviestinliittymät ja markkinaosuudet

KUVIO 6. Lähetetyt SMS- ja MMS-viestit 2006–2008

KUVIO 7. Mobiiliverkoissa siirretyn dataliikenteen määrä

KUVIO 8. Verkkovierailun enimmäishinnat vuosina 2007–2009 ja komission ehdotus kattohinnoille vuosille 2010–2012

KUVIO 9. Matkaviestinoperaattoreiden asiakaspalvelun vastausajat

KUVIO 10. Kiinteän verkon puhelut 2006–2008

KUVIO 11. Kiinteän verkon liittymät ja markkinaosuudet operaattoriryhmittäin

KUVIO 12. Digi-tv-laitteiden yleisyys tv-talouksissa joulukuussa 2008

KUVIO 13. Yleisarvosana digi-tv:n käytettävyydestä (osuus kotitalouksista, joilla on digiboksi tai digi-tv; n=947; 841; 651; 581; 520)

KUVIO 14. Televisio-ohjelmiston eurooppalaisuus 2007

KUVIO 15. Riippumattomien tuottajien ohjelmat 2007

KUVIO 16. Televisiokanavien katseluosuudet minuuteista 2008

KUVIO 17. Ajansiirron lisäys live-katseluun ohjelmatyypeittäin

KUVIO 18. Mediamainonnan osuudet 2008

KUVIO 19. Mediamainonnan kehitys mediaryhmittäin 2008

KUVIO 20. Mainonnan erottaminen ohjelmistosta katkotunnuksilla: eri ohjelmien väliset katkot keväisin 2004–2008

KUVIO 21. Ohjelmaosien kesto 5/2008

KUVIO 22. Mainonnan kesto yhtä tasatuntia kohti 2002–2008 (keskimäärin mittausajanjaksolla)

KUVIO 23. Radiokanavien kuunteluosuudet minuuteista 2008

KUVIO 24. Ensimmäisen luokan kirjeen kulkunopeus 2008 (kumulatiivinen tulos)

KUVIO 25. Muutosilmoituksen tekotavat 2002–2008

KUVIO 26. Palvelutaso osoitteenmuutosasioissa 2008

KUVIO 27. Tärkeimmät parannuskohteet osoitteenmuutospalvelussa 2008

KUVIO 28. Yleisarvosana osoitteenmuutospalvelulle

TAULUKOT

TAULUKKO 1. Laajakaistaliittymien kehitys 2006–2008

TAULUKKO 2. Matkaviestinliittymien ja puhelumäärien kehitys 2006–2008

TAULUKKO 3. Kiinteän puhelinverkon liittymien ja puhelumäärien kehitys 2006–2008

TAULUKKO 4. Digitaalisten televisiolähetysten kanavat valtakunnallisissa kanavanipuissa 12.3.2009

TAULUKKO 5. Postilähetysten määrät 2006–2007

LÄHTEET

Digita Oy ja digitv.fi

Digi-tv:n käytettävyystudkimus

Finnpanel Oy

Itella Oyj

Liikenne- ja viestintäministeriö

Posti- ja pienkuljetustoiminnan tilasto 2007

Telepalveluiden käyttötutkimus 2007, 2008

Teleyritysten osavuosi- ja vuosikatsaukset
sekä lehdistötiedotteet

TNS Media Intelligence

Viestintäviraston markkinaseuranta

Viestintäviraston markkinatutkimukset

Viestintävirasto

www.ficora.fi

Viestintävirasto

PL 313

00181 Helsinki

Itämerenkatu 3 A

Helsinki

Puhelin 09 69 661

Faksi 09 6966 410